

RENDŐR ÉS HATÁRŐR TÁBORNOKOK kinevezési és felmentési gyakorlata 1989. október 23. – 2024. december 31. között

Tanulmányomnak több célja van. A laikus számára is megérthetővé, átláthatóvá tegyem a rendőr és határőr tábournoki előléptetési, kinevezési és felmentési gyakorlatot. Céloom továbbá, hogy az 1989. október 23.-a – 2024. december 31.-e között eltelt 35 évre vonatkozóan statisztikai adatokkal, elemzésekkel és értelmezésekkel mutassam be a Rendőrség és Határőrség tábournokainak előléptetési, kinevezési és felmentési körülményeit jogi szempontból, az előmeneteli rendszert, történelmi előzményekkel kezdve. Bemutatni kívánom a kutatott anyagok alapján azokat az érdekességeket és anomáliákat és hibákat is, amelyek előfordultak.

Az elmúlt 35 év feldolgozása azért volt könnyebb az ezt megelőző történelmi korszakokéhoz képest, mert sokkal dokumentáltabb, a forrásanyagok tárháza mind a fizikai mind a digitális világunkban egyszerűbben elérhető.

Az adatokat, összefüggéseket nem lehet csak szakmai alapon elemezni, kiértékelni, feldolgozni. Összefüggések sokasága színesíti a kutatást. Szükséges figyelembe venni a politikai elemeket – melyek lehetnek kormányváltások –, aktuális politikai, szakpolitikai, szakmai irányváltásokkal, politikai vagy szakmai válsággal, személyi alkalmassági kérdéskörökkel stb. A feldolgozott statisztikai adatok tükrében a fentiekben megjelölt elemek abszolút kimutathatók.

Az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1944. december 22.-én alakult meg Debrecenben, az ekkortól napjainkig előléptetett, megbízott, kinevezett rendőr és határőr tábournokok adatbázisának létrehozását, a kutatást magát 2011. évben kezdtem el. Jelen tanulmány lezárásakor több mint 400 rendőr és határőr tábournok személyét azonosítottam. Az életrajzukat, munkásságukat kutattam a történelmi korszakok tükrében.

Több esetben információ morzsák álltak vagy állnak rendelkezésre, többségében az elérhető archívumok (fizikai vagy digitális) segítségével teljes egészében is, részben vagy teljesen feldolgozhatóvá váltak az életrajzok. Az ezzel kapcsolatos munka közel sem ért véget, hiszen nap mint nap új információk merülnek fel, új adatok kerülnek elő, újabb adatbázisokból lehet információkat, adatokat kinyerni, elemezni.

A kutatások során a magánéleti, a szakmai adatokon túl fényképeket, újságcikkeket, minden releváns információt és adatot is az adatbázisba rendeztem.

Fontosnak tartom megjegyezni, hogy más által e tárgykörben írott forrásanyag nem áll rendelkezésemre, ilyenről nincs tudomásom. Az általam összegyűjtött adatok alapján került feldolgozásra és tanulmánnyá formálása jelen témakör. Nem biztos, hogy teljes a tanulmány, a kutatások során lehetséges, hogy átsiklottam vagy egyszerűen nem jutottam olyan adatokhoz, amelyek alapján 100 %-ra vehető e témakör feldolgozása.

TARTALOMJEGYZÉK

1) Fogalmak, megnevezések	3. oldal
2) Tábournoki rendfokozatok, azok kialakulása a Rendőrségnél és a Határőrségnél 1919-től	5. oldal
3) Tábournoki előléptetési, felmentési gyakorlat 1989. október 23.-ig	8. oldal
4) Tábournoki előléptetési, felmentési gyakorlat jogszabályi, formai rendszere 1989. október 23.-tól	12. oldal
5) A Határőrség integrációja a Rendőrség szervezetébe	16. oldal
6) A politika, a szakpolitika befolyása	18. oldal
7) Statisztikai adatok	21. oldal
8) Különlegességek, érdekességek	
8.1. Az első ideiglenes Köztársasági Elnöki határozat, rendőr tábournok felmentéséről szólt	26. oldal
8.2. Az első rendőr tábournokkal kapcsolatos határozat, amelyet a ténylegesen kinevezett Köztársasági Elnök hoz	26. oldal
8.3. Jogköri ütközések érthetlensége, rendezetlensége és közzétételi hiányosságok 1989. végén és 1990.-ben	26. oldal
8.4. Az első dandártábournoki rendfokozatú tábournoki kinevezések	28. oldal
8.5. Nőként elsőként	28. oldal
8.6. Soron kívüli előléptetés tábournoki rendfokozatba	29. oldal
8.7. Az egyetlen vezérezredes	30. oldal
8.8. Harmadik Belügyminiszter	31. oldal
8.9. Az utolsó „határőr mohikánok”	32. oldal
8.10. Felmentés ma, de két hét múlva mégsem	33. oldal
8.11. Melyik szerv tábournoka?	33. oldal
8.12. Heuréka avagy mégsem	35. oldal
8.13. Kétszer mentek nyugdíjba?	37. oldal
8.14. Mikor is? Hogyan is? Melyik is?	38. oldal
8.15. Fontos a pontos jogszabályi hivatkozás	40. oldal
8.16. Nyugállományú tábournok reaktiválása	40. oldal
8.17. Ugyanaz a hiba	41. oldal
8.18. Három fegyveres szerv tábournokai is voltak	42. oldal
8.19. Doktori címmel rendelkezők	42. oldal
8.20. Érdekes gyakorlat	43. oldal
9) Konklúziók	45. oldal
Felhasznált irodalom, jogszabályok, forrásanyagok	46. oldal
Felhasznált képek	47. oldal

1.) Fogalmak, megnevezések

Tábornok szó eredete, jelentése:

A görög nyelvben sztratégosz (στρατηγός) azaz a hadsereg vezetője jelentésben volt használatos. Az ókori Hellén korszakban és a Kelet Római Birodalom idejében katonai kormányzó értelemben is használták. Latinul: Generalis. Német, angol, spanyol nyelven: General. Francia nyelven: Le Général. Török nyelven: Genel.

A szót magát Petőfi Sándor költőnk is használja Debrecenben 1849. február 10 - 15. között írt *Négy nap dörgött az ágyú ...* című versében: „Oh Bem, vitéz vezérem, Dicső tábornokom!”

Az 1925-ben megjelent Révai Nagy Lexikon – az ismeretek enciklopédiája XVII. kötetében a 794 oldalon olvashatjuk az alábbiakat:

„Tábornok (général). A général szót eredetileg csak a francia hadseregben szokásos címek összetételeinél használták, mint pl. Capitaine-général, Colonel-général stb. Csak a XCI. sz.-tól kezdve alkalmazták absztrakt alakban a legmagasabb parancsnok elnevezése gyanánt. A katonai szervezés kiépítésekor szükségessé vált, hogy a magasabb vezetők között különféle fokozatokat rendszeresítsenek. A generalissimus cím azelőtt Franciaországban, később más nagyobb államokban is, kiválóan érdemes személyeknek adományozták s ez volt a legnagyobb katonai méltóság. Más államokban a General-Feldmarschall állott és áll most is az első helyen. General-Lieutenant eredetileg a hadvezér helyettese volt. General-major a. m. vezérőrnagy, nálunk egy dandárnak a parancsnoka; fölfelé következik az altábornagy (Feldmarschall-Lieutenant), a gyalogsági, lovassági tábornok vagy táborszernagy (General der Infanterie, General der Kavallerie, Feldzeugmeister), a vezérezredes (Generaloberts s végére a tábornagy (Feldmarschall). A felsorolt rendfokozatokat gyűjtőnéven T.-oknak nevezik. A magyar nemzeti hadseregben 1924 folyamán a vezérezredesi rendfokozatot megszüntették.”

Hierarchia fogalma:

Hivatali szervezetben az egyes személyeknek vagy szerveknek alá- és fölérendeltségi viszonya, megállapított rangsora. A Rendőrség és az egykori Határőrség is részben katonai hierarchia elvei szerint tagozódik.

Rendfokozat:

A rendfokozat a fegyveres testületeknél a hivatásosai szolgálati jogviszonyban alkalmazott, törvény által szabályozott – a szolgálati beosztással egységben –, a szolgálati rendben elfoglalt helyet kifejező besorolás. Korszakonként eltérő az előmeneteli rendszer, 2015.-ig egy – egy rendfokozatnak kihordási ideje volt beosztástól függetlenül de a beosztáshoz rendelve volt a minimum rendfokozat is. Jelenleg beosztásokhoz kötött formában rendel a jogszabály a minimum rendfokozatot és az elérhető maximum rendfokozatot.

Dandártábornok:

Az értelmező kéziszótár szerint katonai megnevezés, ugyanazon fegyvernem két ezredét vagy több önálló zászlóalját magában foglaló katonai egység. A honvédség legkisebb olyan egysége, amely minden fegyvernemet magába foglalt. A Rendőrség a magyar fegyveres szervek egységesített rendfokozati elnevezési rendszerében veszi át 1994-től ezt a tábornoki rendfokozatot. Általában a megyei rendőr-főkapitányságok vezetői, országos hatáskörű szervek vezetői és annak helyettesei kaphatják meg.

Szakpolitika:

A politika szóra a magyar nyelv értelmező szótáraiban többféle képpen előforduló, szemszögű, értelmezhető – történelmi korszakok szerint változó – magyarázat van. Nagyon leszűkítve az egyén, a közösség, a társadalom dolgaival törődő, foglalkozó, az állam ügyeiben részt vevő, irányító vagy döntő szerepet játszó, közéleti tevékenység.

A szakpolitika nem az egész társadalmat, hanem annak egy részét, vagy egy szakágazatot, egy szakterületet érint. A fegyveres szervezeteknek is van szakpolitikája, melyet a belső és külső tényezők sokasága nem csak hosszabb – rövidebb távon hanem napi szinten is befolyásolja.

Szolgálati törvény:

A mindenkor hatályban lévő törvény, amely a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szól. A jogszabály taglalja többek között az előléptetés, a kinevezés és a hivatásos jogviszony megszűnésének eseteit.

Szolgálati jogviszony megszűnése:

A tábornok szolgálati jogviszonyának megszűnése a jogszabályban meghatározottak szerint történik részletszabályozással. A leggyakoribb kör szolgálati jogviszony megszűnés a szolgálati nyugállományra való jogosultság elérése vagy a legfelsőbb korhatár elérése (ami szintén nyugállományba vonulással jár). A második kör a felmentéssel, közös megegyezéssel, lemondással, méltatlansággal történő hivatásos jogviszony megszüntetése. Ebben az esetben nincs nyugállományra való jogosultság. A harmadik kör az elhalálozás.

Reaktiválás:

Szolgálaton kívüli viszonyba vagy nyugállományba helyezett tisztviselő újra tényleges szolgálatba állítása, hivatalba vagy beosztásba visszahelyezése. A tényleges, felső korhatárt elért nyugállományú személy hivatásos szolgálati jogviszonyba már nem helyezhető.

2.) Tábournoki rendfokozatok, azok kialakulása a Rendőrségnél és a Határőrségnél 1919-től:

A Magyar Királyi Államrendőrség 1919 – 1945 valamint az 1919 évet megelőző évtizedekben teljesen másként nevezte a „tábournoki” rendfokozatoknak megfelelő címeket. Az V. fizetési osztály felelt meg a vezérőrnagyi rangnak, a IV. fizetési osztály az altábournagynak. IV. fizetési osztályba kizárólag a budapesti és a vidéki főkapitány tartozott, az V. fizetési osztályba a budapesti és vidéki főkapitány-helyettesek, illetve a budapesti rendőr főparancsnok. A Magyar Királyi Honvédségnél és a Csendőrségnél a tábournoki rendfokozatok megnevezésükben már használatosak voltak: tábournagy, vezérezredes, altábournagy, vezérőrnagy.

Minden megváltozott 1945-től. A belügyminiszter 276.455/1945. IV.—12. B. M. számú rendelete a magyar államrendőrség egyenruházati és felszerelési szabályzata valamint a 195.000/1947. B.M. számú rendelete egyenruházati és felszerelési szabályzat a Rendőrség részére (R-9) és az 1951. májusában (iktatószám nélküli) kiadott *Ideiglenes egyenruházati és felszerelési szabályzat a Rendőrség részére* a tábournoki rendfokozatok közül csak a vezérőrnagyot és az altábournagyot ismerteti. Nincs több tábournoki rendfokozat.

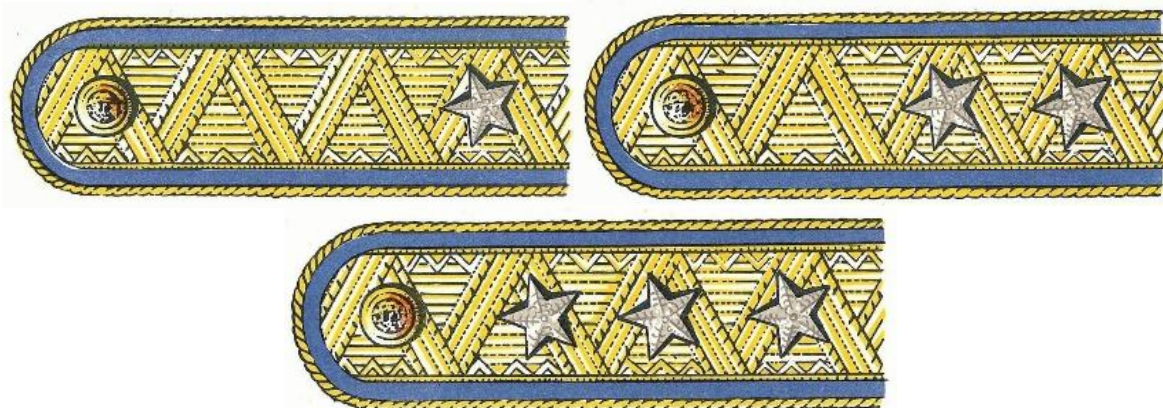

01. kép: Rendőr vezérőrnagy rendfokozat 1946 – 1951.

02.-03. kép: Rendőr és Határőr vezérőrnagy, altábournagy rendfokozat 1951 – 1956.

A Magyar Népköztársaság (továbbiakban: MNK) Belügyminiszterének 6-200/1957 iktatószámú 1957.május hó 14.-n kelt 17. számú parancsa 1957. július 01.-től a *Rendőrség beosztottai részére új mintájú és színű egyenruházat rendszeresítését* rendeli el. Az MNK Belügyminiszter helyettesének 6-21/1957. iktatószámú 1957. június hó 20.-n kelt 39. számú utasítása rendelkezik a Belügyminiszteri rendelet végrehajtásáról és ennek 1. számú mellékletében a vezérőrnagyi és altábournagyi tábournoki rendfokozatok fölé a vezérezredesi is bekerül.

04.-06. kép: Rendőr vezérőrnagy, altábornagy, vezérezredes rendfokozat 1961 – 1966.

A Magyar Köztársaság Belügyminisztere által kiadott 1/1990. (1.10.) BM rendelete a Magyar Köztársaság Rendőrségének Szolgálati Szabályzatáról 417. pontjában is a hivatásos állomány rendfokozati állomány-csoportjainak, illetőleg rendfokozatainak sorrendje felsorolásban az a) alpontban a tábornoki rendfokozatokat felsorolja az 1957-es jogi normákkal egyezően. *(Belügyi Közlöny, XXX. évfolyam, különszám, 1990.01.19.)*

A Határőrség tekintetében az első lépésként 1945-ben határportyázó századok jöttek létre majd 1946-ban a Honvéd Határőrség, felállnak a Határ vadász Századok. A magyar Népköztársaság Minisztertanácsának 4353/1949/268/M.T. sz. rendelete alapján a Határőrség a Honvédelmi Minisztérium szervezetéből kiválik és az Államvédelmi Hatóság kötelékébe megy át 1950. január 01.-vel. A Minisztertanács 1953. július 17-i ülésén 500/6/1953. sz. határozatával elrendelte az ÁVH-nak a Belügyminisztériummal történő összevonását, létrejön a BM Határőrség. A BM Határőrség és az 1990 utáni Határőrség rendfokozati rendszere a Rendőrségével teljes mértékben azonos volt.

1945 – 1994 között a vezérőrnagy egy, az altábornagy kettő, a vezérezredes három csillagot viselt. A csillagok 25 mm átmérőjűek voltak, 5 ágúak.

Vezérőrnagy

Altábornagy

Vezérezredes

07.-09. kép: Rendőr és Határőr vezérőrnagy – altábornagy - vezérezredes rendfokozat 1966 – 1994.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 106.§. (2) bekezdés szerint: „Az Ftvr. 11. § (1) bekezdésének a), c), d) pontja helyébe a következő rendelkezés lép: „a) tábormokok: vezérezredes; altábormagy; vezérőrnagy; dandártábormok;” (Belügyi Közlöny 8. szám, 1994.05.26.) A rendvédelmi szerveknél módosított rendfokozati rendszer szabályai alkalmazásáról szóló 6/1994. (BK 7.) Belügyminiszteri utasítás 11. pontja meghatározza a módosuló rendfokozatok következtében a váll-lapon lévő csillagok számát, az a) pontban a tábormokokét. Itt jelenik meg a napjainkig használatos tábormoki rendfokozati sor:
- vezérezredes 4 csillag, - altábormagy 3 csillag, - vezérőrnagy 2 csillag, - dandártábormok 1 csillag. (Belügyi Közlöny 7. szám, 1994.05.20.)

A Határőrségnél szintén 1994.-ben rendszeresítik a dandártábormoki rendfokozatot, a tábormoki rendfokozati sor megegyezik a Rendőrségével.

Az 1990 – 1994 között kinevezett vezérőrnagyok (egy ezüst csillag) a dandártábormoki rendfokozat megjelenésével tényleges vezérőrnagyok maradtak (két ezüst csillag). A csillagok 25 mm átmérőjűek, 6 ágúak.

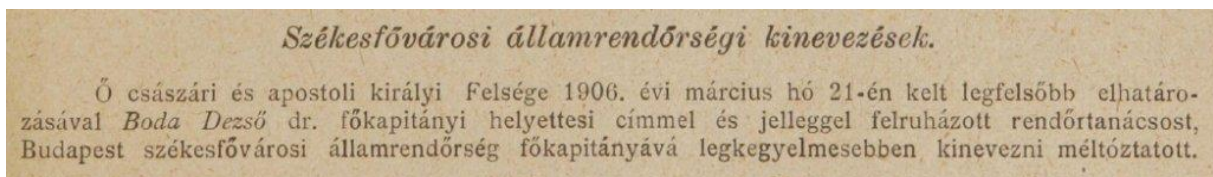

10.-13. kép: dandártábormok – vezérőrnagy – altábormagy - vezérezredes rendfokozat
1994.-től

Tábormoki rendfokozatba kinevezni, előléptetni a jogszabály szerint nem kötelező. Ha az adott személy a betöltendő szolgálati beosztásra jogszabály szerint egészségügyileg alkalmas, megfelelő iskolai végzettséggel és szakmai képesítéssel rendelkezik, más kizáró ok nem áll fenn, akkor kinevezhető, előléptethető.

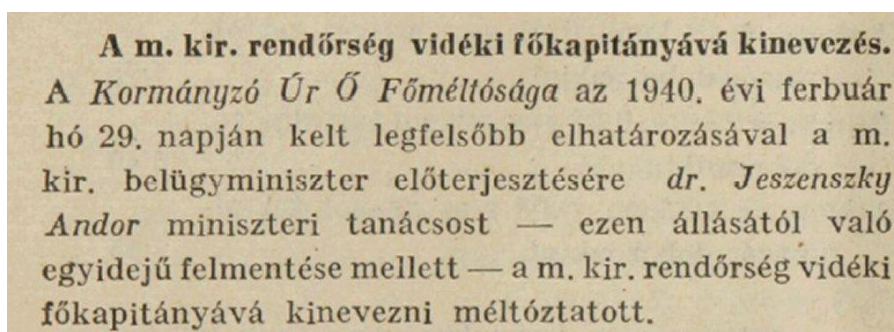
3.) Tábournoki előléptetési, felmentési gyakorlat 1989. október 23.-ig

Fontos a történelmi korszakok ismerete. Az Osztrák – Magyar Monarchia idején nincs egységes szerkezetű Rendőrség. Az első komoly előrelépés az 1881. évi XXI. törvénycikk elfogadásával „fővárosi rendőrség” elnevezés alatt, egységes szervezettel rendőrséget állítottak fel, melyet saját közegei által az állam kezelt, - melynek működési köre az 1872. évi XXXVI. tc. alapján megalakult főváros összes bel- és külterületére kiterjedt. A törvény 1881. április 12.-n került kihirdetésre az országgyűlés mindkét házában és 1881. július 01.-n lépett hatályba. Az ország többi területén nincs egységes, állami vagy központi irányítású Rendőrség, például a törvényhatósági jogkörrel rendelkező városok saját szervezésű és irányítású Rendőrséggel rendelkeztek.

14. kép (Belügyi Közlöny XI. évfolyam 13. száma, 1906. március 25.)

A zűrzavaros 1919-es esztendőben az 5047/1919. M.E. számú törvénytől kormányrendelet 1919. október 01.-n kelt, mely létrehozta az 1881. évi XXI. törvénycikk alapján szervezett budapesti államrendőrséggel, az 1903. évi VIII. törvénycikk alapján különös hatáskörrel szervezett határrendőrséggel továbbá a törvényhatósági jogkörrel ellátott városok rendőrségeivel együtt az országos egységes szervezettel rendelkező Magyar Állami Rendőrséget. Az államosítási rendeletet 1919. évi október hó 19.-én a Belügyi Közlöny XXIV. évfolyam 48. számában közzétették azaz hatályba lépett. Két nagy szervezeti elem volt ekkor a Magyar Királyi Rendőrségen belül, a Vidéki Főkapitányság és a Budapesti Főkapitányság. Az 1920. február 16.-n megalakult alkotmányhozó nemzetgyűlés 1920. március 01.-n hatályba lépett 1920. évi I. törvénycikke törvényesítette a rendőrség államosítására vonatkozó 1919. október 1.-én kiadott miniszterelnöki rendeletet. A kinevezés jogát vitéz Nagybányai Horthy Miklós mint Kormányzó gyakorolta 1920. március 01. – 1944. október 16. között. A kihirdetése a Belügyi Közlönyben történt.

15. kép (Belügyi Közlöny, XLV. évfolyam 12. szám, 1940.03.10.)

A Szálasi Ferenc vezette nyilaskormány idején 1944. október 16. – 1945. márciusa között nem történt magasabb fokozatú rendőri kinevezés. Az Államrendőrség ekkor már betagozódott a Magyar Királyi Honvédségbe a háborús időszak miatt.

A második világháború még nem ért véget, az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1945. január elejétől foglalkozott behatóbban a közbiztonsággal, a Rendőrség újra szervezésével. Elsőként a Budapesti Főkapitányságot próbálták megszervezni, élére Súlyom László kerül rendőr vezérőrnagyi rendfokozatban. A Belügyminiszter felterjesztésére a Miniszterelnök nevezte ki, léptette elő a rendőr tábormokokat. A kihirdetés a Magyar Közlönyben, majd az 1945. szeptembertől kiadott Rendőrségi Közlönyben is megtörtént.

A miniszterelnök a belügyminiszter előterjesztésére dr. Szimon István rendőrvezérőrnagyt a III. fizetési osztályba rendőraltábornaggyá nevezte ki és megbizta a vidéki főkapitányság vezetésével dr. Krisztinkovich Antal rendőrezredest a IV. fizetési osztály 2. fokozatába rendőrvezérőrnaggyá nevezte ki. (7.443/1945. M. E. szám.)

16. kép (Magyar Közlöny 119. szám 1945.09.05.)

A miniszterelnök a belügyminiszter előterjesztésére
Dr. Szimon István rendőrvezérőrnagyt
(7.443/1945., M. E. sz.) és
Súlyom Lászlót, a magyar rendőrség budapesti főkapitányát (10.141/1945. M. E. sz.)
az I. állománycsoportba
rendőraltábornaggyá,

17. kép (Rendőrségi Közlöny 1. évfolyam 10. szám 1945.11.15.)

A közjogi rendszer kiépítése megtörténik, elfogadják az 1946. évi I. törvényt, kikiáltják a Köztársaságot, létrehozzák a Köztársasági Elnöki tisztséget, akit a Nemzetgyűlés választott meg. A tábormokok kinevezése a Köztársasági Elnök jogköre lett 1946. február 1.-e – 1949. augusztus 23-a között. Változás, hogy a belügyminiszter előterjesztése a kinevezésre a miniszterelnök útján történt, a határozat a hivatalos közlönyökben is megjelent.

A Magyar Köztársaság Elnöke az 1946. év július hó 22. napján kelt elhatározásával a belügyminiszternek a miniszterelnök útján tett előterjesztésére Tömpe András rendőrezredest és dr. Borágh Iván rendőralezredest az államrendőrség kötelékébe az I. állománycsoportba a IV. fizetési osztály 2. fokozatába rendőrvezérőrnaggyá kinevezte. (505.051/1946. IV. 12.)

18. kép (Rendőrségi Közlöny 2. évfolyam 16. szám 1946.08.01.)

Az élet megint változtatott a történelem menetén, 1949-es országgyűlési választásokon az Magyar Dolgozók Pártja lett a kormányalakító erő. Elfogadják az 1949. évi XX. törvényt, „kikiáltódik” a Magyar Népköztársaság. Az Elnöki Tanácsot 1949. augusztus 23.-án választják meg, így 1949 – 1957 között a Minisztertanács előterjesztésére az Népköztársaság Elnöki Tanács határozata alapján nevezték ki, léptették elő vagy mentették fel a táborno­kokat.

Változatlan marad az előterjesztés menete és a közlönyben történő kihirdetés. Az okirat aláírói a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke és titkára.

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa a belügyminiszternek a minisztertanács elnöke útján tett előterjesztésére Kurimszky Sándor rendőrezredest rendőrvezérőrnaggyá kinevezi.

Kelt Budapesten, 1950. évi augusztus hó 21. napján.

Rónai Sándor s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.
(6.373/1950. I/A. M. E.)

Szabó Piroska s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

19. kép (Magyar Közlöny 144-147. szám, 1950.08.27.)

Az 1957. – 1989. október 23.-a közötti időszakban a táborno­ki előléptetésekre, kinevezésekre, felmentésekre vonatkozó döntéseket határozatban a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa (*továbbiakban: NET*) volt hivatott meghozni. A táborno­ki rendfokozatba történő kinevezés vagy a táborno­k előléptetése a Minisztertanács útján a Belügyminiszter felterjesztésével történt.

A NET nem cifrázta túl, jogszabályi hivatkozás nélkül került határozatban írásba foglalásra, hogy így határozatunk és kész. Valamikor csak tényközlés történik:

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa

Garamvölgyi Vilmos belügyminiszter helyettes, rendőr ezredest, rendőr vezérőrnaggyá kinevezi.

Dobi István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
elnöke.

Kristóf István s. k.,
a Népköztársaság
Elnöki Tanácsának
titkára.

20. kép (Magyar Közlöny 14. szám, 1957.02.02.)

Egy magyar nyelvtani érdekesség kívánczozik leírásra. Az 1945-től 1957-ig tartó időszakban megfigyelhető, hogy a foglalkozási megnevezés mint rendőr és a rendfokozat egybe van írva: rendőralezredest, rendőrvezérőrnagy 1957-től külön választódott: rendőr ezredest, rendőr altábornagy.

A NET sem törekedett az egyéni kinevezések gyakorlatára, a határozatnak volt természetesen iktatószáma, de elfért benne akár több szerv tábournoki kinevezése vagy felmentése:

*8/1976. (IV. 6.) NET határozat
határőr és rendőr vezérőrnagyi kinevezésekről*

*A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
dr. Ábel László határőr ezredest határőr vezérőrnaggyá,
dr. Matuska Béla rendőr ezredest,
Orbán István rendőr ezredest,
dr. Selmeci György rendőr ezredest
rendőr vezérőrnaggyá kinevezi.*

21. kép A Fegyveres Erők Napja alkalmából rendezett ünnepség 1986. szeptember 29.-én a Parlament kupolatermében. Előléptetések, kinevezések, kitüntetések átadása. (Magyar Rendőr 40. szám, 1986.10.04.)

*24/1977. (XI. 5.) NET határozat
rendőr vezérőrnagyi kinevezéséről*

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa dr. Berkes István rendőr ezredest rendőr vezérőrnaggyá kinevezi.

Valamikor indokolással történik a kinevezés (nagyon sok esetben valamilyen nemzeti ünnep alkalmából), de jogszabályi hivatkozás nélkül:

*126/1989. (X. 19.) NET határozat
vezérőrnagyi kinevezésről*

*A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa a Fegyveres Erők Napja alkalmából, eredményes munkája elismerésül
dr. Barna Sándor rendőr ezredest,
dr. Diczig István rendőr ezredest
rendőr vezérőrnaggyá kinevezi.*

Tényszerűen megállapítható, hogy a miért – mikor – kinek a javaslatára – mikortól – mi alapján – milyen beosztásban – mikortól tények nem szerepelnek a NET határozatok egyikében sem. Néha – néha egy – egy elem megjelenik a kérdéskörből, de ritkaság számba vehető.

4.) Tábournoki előléptetési, felmentési gyakorlat jogszabályi, formai rendszere 1989. október 23.-tól

Az 1989. október 23.-át követően az adott szerv vezetőjének javaslatára, az adott szervet felügyelő miniszter felterjesztésével a Köztársasági Elnök nevezi ki a tábornoki rendfokozatba előléptetni kívánt személyeket, valamint helyezi nyugállományba, szolgálati jogviszonyukat a hatályos jogszabályok szerint megszünteti.

Jogi keretet a Köztársasági Elnök részére az 1989-ben teljes egészében módosított, elfogadott és 2011-ig hatályban lévő az alkotmányról szóló 1949. XX. törvény 30/A.§. (1) bekezdés i) pontja szerint: „külön törvényben meghatározott személy vagy szervek javaslatára kinevezi és előlépteti a tábornokokat;” biztosította. Ezt követően ugyanezen jogkört a 2011-ben elfogadott és jelenleg hatályban lévő Alaptörvény 9. cikk (4). bekezdés e) pontja szerint: „kinevezi és előlépteti a tábornokokat.” biztosítja.

A fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. év XLIII törvény – mely 2015.-ig volt hatályban – 36.§. (4) bekezdése szerint: *Tábornok szolgálati viszonyának létesítéséről, megszüntetéséről, hivatásos állományba visszavételéről, tábornoki rendfokozatba történő kinevezéséről, előléptetéséről, valamint a tábornokra vonatkozó rendfokozatot vagy szolgálati viszonyt érintő fegyelmi fenyítés kiszabásáról a miniszter javaslatára a köztársasági elnök dönt.*

A jelenleg hatályos szolgálati törvény, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 32.§. (1) bekezdése szerint: *A hivatásos állomány tábornoki rendfokozati állománycsoportba tartozó tagja (a továbbiakban: tábornok) szolgálati viszonyának létesítéséről, megszüntetéséről, a tábornoki rendfokozati állománycsoportba tartozó rendfokozatba történő kinevezéséről vagy előléptetéséről, a tábornoki rendfokozat visszavonásáról, továbbá a tábornokra vonatkozó rendfokozatot vagy szolgálati viszonyt érintő fegyelmi fenyítés kiszabásáról – az állományilletékes parancsnok által lefolytatott fegyelmi eljárást követően – a miniszter javaslatára a köztársasági elnök dönt.*

Tábornoki rendfokozatba történő előléptetésre nem csak az aktív állományú személy jogosult, hanem nyugállományú és elhalálozott személy is. Nyugállományú tábornok magasabb tábornoki rendfokozatba történő előléptetése is a jogszabályok szerint lehetséges és a gyakorlatban számos esetben történt. A nyugállományú tábornoki rendfokozatú személyek reaktiválása is több esetben előfordult. Fenti esetekben is az előléptetés joga a Köztársasági Elnöké.

A tábornoki rendfokozatba előléptetés beosztásokhoz kötött, melynek alkalmassági feltételei vannak. A belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet 9. mellékletében az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szervnél (*Országos Rendőr-főkapitányság és annak területi, helyi szervei*), a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szervnél (*Nemzeti Védelmi Szolgálat*), a terrorizmust elhárító szervnél (*Terrorelhárítási Központ*) és az idegenrendészeti szervnél (*Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság*) rendszeresített szolgálati beosztások képesítési követelményei szerint:

Központi szerv vezetője, annak helyettesei (ORFK, NVSZ, TEK, OIF), területi szerv vezetője (Vármegyei főkapitány, Készenléti Rendőrség parancsnoka,) az iskolai végzettség szerint

szakirányú egyetemi végzettséggel, a rendészeti szakképzettség vagy szakképesítés szerint felsőfokú rendészeti szakképzettséggel kell rendelkeznie. Ezek hiányában nemhogy a tábournoki rendfokozatra nem lenne jogosult, hanem a beosztást sem tölthetné be.

Az ezredesi és tábournoki rendfokozatoknak nincs „kihordási” vagy várakozási ideje! Azaz az ezredes előléptethető tábournoki rendfokozatba, a tábornok pedig magasabb tábournoki rendfokozatba.

A szokásoknak megfelelően a tábournoki rendfokozatba előléptetés és a tábornok magasabb rendfokozatba történő előléptetése ünnepélyes keretek között a Köztársasági Elnök mindenkori hivatalában személyes megjelenéssel történik (akadtak kivételek is).

A vizsgált időszakban igencsak vegyesnek mondható kép látható. A kezdeti időszakban a NET egyszerűségét követi a Köztársasági Elnök. Vagy volt, vagy nem volt jogszabályi hivatkozás a Köztársasági Elnöki határozatban. Néhány példa (posztumusz, tartalékos, országos szerv parancsnoki, felmentés, nyugállományú és aktív állományú előléptetés):

62/1990. (V. 18.) KE határozat
posthumus rendőrvezérőrnagyi kinevezésről

A Minisztertanács elnökének előterjesztésére *dr. Szilágyi József* volt rendőr ezredest „posthumus” rendőr vezérőrnaggyá kinevezem.

140/1990. (VII. 17.) KE határozat
tartalékos rendőr-vezérőrnagyi kinevezésről

Az Alkotmány 30/A. §-ának (1) bekezdése alapján, a miniszterelnök javaslatára *Oszkó Gyula* nyugalmazott rendőr-ezredest tartalékos rendőr-vezérőrnaggyá kinevezem.

286/1990. (XII. 6.) KE határozat
a Határórség Országos Parancsnokának kinevezéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *Nováky Balázs* határőr vezérőrnagyot 1990. december 1-jei hatállyal a BM. Határórség Országos Parancsnokának kinevezem.

299/1990. (XII. 18.) KE határozat
rendőr vezérőrnagy felmentéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *dr. Láposi Lőrinc* rendőr vezérőrnagy, az ORFK Bűnügyi Főosztály vezetőjének felmentéséhez érdemei elismerése mellett – a szolgálat felső korhatárának elérése miatt – 1990. december 31-ei hatállyal hozzájárulok és nyugállományba helyezem.

254/1990. (X. 24.) KE határozat
rendőr vezérőrnagyi kinevezésekről

Az Alkotmány 30/A. §-ának (1) bekezdése alapján, a miniszterelnök javaslatára – az 1956. évi forradalom és szabadságharc, valamint a Magyar Köztársaság kikiáltásának évfordulója alkalmából – *Herpai Sándor* nyugállományú rendőr ezredest,
dr. Kiss István rendőr ezredest,
Varga Lajos rendőr ezredest
rendőr vezérőrnaggyá kinevezem.

22. kép Áder János Köztársasági Elnök rendőr altábornaggyá lépteti elő dr. Balogh János rendőr vezérőrnagyot az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjét 2019.10.23.-án a Sándor-palotában (<https://www.sandorpalota.hu/hu>)

Göncz Árpád Köztársasági Elnöksége alatt (1990.05.02. – 2000.08.03.) többségében nem került jogszabályi hivatkozás a határozatba, ha került is, akkor az az Alkotmány 30/A.§. (1) bekezdése, mely a jogkört biztosította számára. A nyugállományba helyezési határozatokban szerepel a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) paragrafus szerint hivatkozás, de az is szinte csak a 2000-es évtől. Külön ügyszáma vagy iktatószáma nem ismert a határozatoknak.

Szinte egy általános szövegrész jelenik meg, mely szerint:

A belügyminiszter előterjesztésére dr. XY r. ezredest, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét, a Rendőrség Napja alkalmából a rendőri munka végzésében és irányításában kifejtett eredményes tevékenysége elismeréseként 1997. április 24-i hatállyal rendőr dandártábornokká kinevezem.

Az általános joggyakorlatot követve megállapítható, hogy egy hivatalos szerv által hozott határozat alaki és tartalmi követelményeink megfelelősége egy rendelkezési részből és egy indokló (magyarázó) részből áll. A rendelkező rész tartalmazza, hogy hogyan döntött, az indokló rész tartalmazza a tényállást és döntést megalapozó körülményeket, adatokat valamint a jogorvoslati lehetőségeket. Jelenleg sincs olyan jogszabály mely tiltaná, hogy a Köztársasági Elnök határozatával szemben az érintett vagy másként érdekelt személy vagy szerv, szervezet – tökéletesen mindegy, hogy előnyös vagy hátrányos döntés esetén – jogorvoslati lehetőséggel ne éljen.

A tábornok nyugállományba történő helyezésekor, szolgálati jogviszonyának egyéb módon történő megszüntetésekor a jogszabályi hivatkozások Göncz Árpád köztársasági elnöki határozataiban nem találhatóak meg.

Mádl Ferenc Köztársasági Elnöksége idején (2000.08.04. – 2005.08.04.) kialakult az a gyakorlat, ahogyan egy határozat alaki tartalmi követelményeitől elvárható, teljes jogszabályi hivatkozások is bele kerülnek az okiratba, 2000-ben jellemzően a jogviszony megszüntető határozatokban. Meglepő, hogy 2001-ben és 2002-ben, sem a kinevező sem a megszüntető határozatokban nincs jogszabályi hivatkozás, 2003-ban és 2004-ben a kinevező határozatok

többségének nincs jogszabályi hivatkozása, a megszüntető határozatokban kivétel nélkül van jogszabályi hivatkozás. Külön ügyszám azaz hivatali iktatószám 2002-től kerül be a határozatokba, konkrétan az irat legutolsó része. A „KEH” szám, egészen pontosan ügyszám: „KEH: V-5/0255/2002”. A rövidítés a Köztársasági Elnöki Hivatal-é, a „V-5” a fő szám, az azt követő négy szám a folyó évi sorszám, a végén az aktuális év. Egy hivatal természetesen használ iktatási rendszert, azt a saját működésének megfelelő rendszerben alakítja ki.

Sólyom László Köztársasági Elnöksége alatt (2005.08.05. – 2010.08.05.) tényszerűen megállapítható, hogy a tábornoki előléptetéskor, kinevezéskor a jogkörre vonatkozó törvényi hivatkozás kivétel nélkül megtalálhatóak. A megszüntető határozatok is szabályszerűek maradnak. Markánsan annyi változik a határozatokban, hogy legelőre kerül a jogkörre való jogszabályi hivatkozások és az után következik, hogy kinek az előterjesztésére (miniszter). Megjegyzem, még egy ideig előfordul az, hogy a régi sorrendet használják. A határozatokban 2008-ban V-5 fő számról IV-6 fő számra változik a tábornokokkal kapcsolatos iktatási rendszer, 4 karakteresről 5 karakteresre változik a belső sorszám.

Schmitt Pál Köztársasági Elnöksége idején (2010.08.06. – 2012.08.02.) a tábornoki kinevezési, előléptetési határozatokba már nem csak az Alkotmány adta jogszabályi hivatkozás található meg, hanem a hatályos szolgálati törvényi is (*ekkor még a 1996. évi XLIII törvény*). Ekkora lesz teljesen kialakulva a határozatok tartalmi része. A 2011-ben elfogadott Alaptörvény hivatkozása kerül bele a határozatokba, 9. cikk (4) bekezdés e) pontja.

Áder János Köztársasági Elnöksége alatt (2012.05.10. – 2022.05.09.) nincs nagyobb de talán kisebb változtatás sem a tartalomban. A 2015-ben elfogadott a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény megfelelő jogszabályi hivatkozás kerül bele a határozatokba, mivel az előző szolgálati törvény hatályát veszítette.

A IV-6 fő szám eltűnik 2018-ban, helyette csak a KEH. rövidítés lesz, a sorszám 4 számjegyre változik és kötőjel 2-vel végződik: „KEH/01210-2/2018.”.

Novák Katalin Köztársasági Elnöksége idején (2022.05.10. – 2024.02.26.) egy hosszú ideje fennálló gyakorlat megszakadt. A gyakorlat az volt, hogy hiába egy napon léptetnek elő három rendőr tábornokot, mindenkinek külön számú határozat készült. Fokozva a dolgot, el kezdett visszatérni a gyakorlat a NET időkre, amikor már különböző szervek – de egy miniszter irányítása alattiak – tábornokainak előléptetése szintén egy napon, egy határozattal történik. A 2024-es évben már csak ilyen határozatokkal találkoztam. Véleményem szerint a külön szóló határozatok minden tekintetben jobbak, kifejezőbbek voltak, volt személyessége.

Kissé érdekes a 2024. január 01-től megjelenő teljesen új ügyszámozás: „SP ügyszám: SP/1889-5/2024.”. Az „SP” rövidítés a Sándor Palotát jelöli, a sorszám 4 karakteres számok majd kötőjel és egy 1 karakteres számmal végződik, a végén az évszám. A kötőjel és 1 számkarakter változójára – nem ismerve természetesen az iktatási rendszerét a Köztársasági Elnöki Hivatalnak – nem jöttem rá. Az ez évben rendőr tábornokokkal kapcsolatos határozatokban így néz ki: SP ügyszám: SP/1889-5/2024 (március 12.-én), SP ügyszám: SP/2534-4/2024 (április 23.-án), SP ügyszám: SP/3790-2/2024 (augusztus 22.-én), SP

ügyszám: SP/4773-3/2024 (október 22.-én). Nincs sorrendiség, ugyanis a határozat számokat időrendben helyeztem be.

Sulyok Tamás 2024. március 05.-től a Köztársasági Elnök. A közel 10 hónap alatt folytatta hivatali elődje kialakított gyakorlatát. De 2024. május közepétől előfordult már, hogyha egy határozaton belül több tábornok van, akkor sorszámozva vannak, külön – külön szövegezéssel de minden egy SP ügyszámon.

Az én meglátásom szerint egy tábornoki előléptetési határozat az alábbiak szerint lehetne teljes:

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 16. § (1) bekezdése és 32. § (1) bekezdése alapján – a belügyminiszter „BMSZÜ/1/2024” számú előterjesztésére – dr. XY rendőr dandártábornokot, a Bács – Kiskun Vármegyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét, a Rendőrség Napja alkalmából, a rendőri munka végzésében és irányításában kifejtett eredményes tevékenysége elismeréseként 2024. április 24.-ei hatállyal rendőr vezérőrnaggyá előléptetem.

5.) A Határőrség integrációja a Rendőrség szervezetébe

*„A 2007. április 24-én (Rendőrség napja) megtartott ötpárti, szakértői egyeztetésen a jelenlévők az integráció támogatása mellett kinyilvánították a további egyeztetésekre való készségüket, mely megteremtette a szükséges egyetérti törvényhozói akaratot. A 2008. január 1-i Rendőrség-Határőrség integráció érdekében, annak tükrében 2007. június 25.-én az Országgyűlés által módosításra került az Alkotmány, a Rendőrségről szóló törvény, illetve megalkotásra került az Államhatárról szóló törvény.....
A Rendőrség és a Határőrség szervezeti átalakítása méretét és jellegét tekintve a rendészet történetében egyedülálló.”*

(Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumi tájékoztató 2007. május – RVE honlap)

Az utolsó mondat egy szava a történelem tükrében nem helytálló. Nem „egyedülálló”. Az 5047/1919. M.E. számú törvénypótló kormányrendelet 1919. október 01.-n kelt, mely létrehozta az 1881. évi XXI. törvénycikk alapján szervezett budapesti államrendőrséggel, az 1903. évi VIII. törvénycikk alapján különös hatáskörrel szervezett határrendőrséggel továbbá a törvényhatósági jogkörrel ellátott városok rendőrségeivel együtt az országos egységes szervezettel rendelkező Magyar Állami Rendőrséget.

Az integráció szó jelentése általános értelemben egységesülést, beilleszkedést, vagy beolvasztást, hozzácsatolást jelent. Nagyon diplomatikus és egyéb gesztusokkal teletűzdelt megnevezés az integráció szó használata ebben a konkrét esetben. A Határőrség létszámában, feladat és hatáskörében lényegesen kevesebbel rendelkezett a Rendőrségénél. Egyes határőr vezetők összeolvadásról, egyesülésről beszéltek, de ezek jelentéséből egy olyan valaminek kellett volna születnie, ami új és utal mindkét félre. Nem ez történt. Feladatbővüléssel, hatásköri és illetékességi többletfeladatokkal lett a Rendőrség ellátva a Határőrség megszüntetésével és a Rendőrség szervezetébe történő integrálásával. Természetesnek kell venni ennek emberi és

szakmai mivoltában történő kvázi negatív megélését a határőrök részéről. Tudomásul venni, hogy megszűnik a határőr szó, a zöld színű rendfokozati jelzés, a címer biztosan nagy identitási képzavart okozott.

Az integráció során a Határőrség hivatásos állományú tagjai rendőrök lettek, letették a rendőri esküt. A Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről szóló 329/2007. (XII. 13.) Kormányrendelet 14. § (1) pontja szerint: *A hivatásos szolgálati viszonyral kapcsolatos, a határőrség országos parancsnokát megillető munkáltatói jogkörök tekintetében 2008. január 1-jétől jogutód az országos rendőrfőkapitány.*

23. kép Az integrációs dokumentumok aláírása 2007. decemberében az ORFK-n. A képen balról jobbra: dr. Bencze József rendőr altábornagy, Béndek József határőr altábornagy, Samu István határőr vezérőrnagy (a képen már rendőr társasági egyenruhában), dr. Tóth László határőr dandártábornok, dr. Dobozi József rendőr dandártábornok. (www.police.hu)

Jogi értelmezésben vizsgálva felmerül a kérdés. A határőr tábormokok jogfolytonosan válnak rendőr tábormokokká vagy a szervezetük megszűnésével jogszabályi hivatkozással a határőr tábormoki jogállásukat meg kell szüntetni, a rendőr tábormoki jogállásukat létre kell hozni? Igen. A Határőrség tábormokainak megszűnik az eredeti beosztása, a rendőri beosztásukba történő kinevezés előtt vagy azzal egyidejűleg a Köztársasági Elnöknek a határőr tábormoki jogviszonyukat meg kellett volna szüntetni, rendőr tábormokká kellett volna őket kineveznie. De nem is csak ez történt.

Az érintett határőr tábormokok: Árvai Ferenc dandártábornok, Béndek József altábornagy, Dakos József dandártábornok, Dávid Károly dandártábornok, Dúzs József dandártábornok, Lukács Sándor dandártábornok, Rolyák József dandártábornok, Samu István vezérőrnagy Szepesi István dandártábornok, dr. Tóth László dandártábornok.

Az Igazságügyi és Rendészeti Miniszter 2007. november 15.-én kinevezi Samu Istvánt az Országos Rendőr-főkapitányság rendészeti igazgatójának, Dakos Józsefet a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének, Dávid Károlyt a Bács – Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének, Szepesi Istvánt a Szabolcs – Szatmár – Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének, 2008.01.01.-én kinevezi Dúzs Józsefet a Reptéri Rendőr Igazgatóság vezetőjének, dr. Tóth Lászlót az Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Ellátó Igazgatóságának igazgatójának.

Árvai Ferenc főkapitányi megbízott lett, Béndek József, Lukács Sándor, Rolyák József rendelkezési állományba került 2008.01.01.-vel majd nyugállományba lettek helyezve.

A 2007. november 15.-én új beosztásukba kinevezett határőr tábormokok rendőrségi állományba kerültek, rendőri esküt kellett tenniük. A Határőrség ebben az időpontban még minden lételemében regnál, a hatályos jogszabályok szerint a Köztársasági Elnöknek az Igazságügyi és Rendészeti Miniszter előterjesztésére rendőr tábormoki rendfokozatba kellett volna kineveznie őket a hatályos szolgálati törvény szerint, mert egyik fegyveres szervtől áthelyeződtek egy másik fegyveres szervhez. Ez nem történt meg! Munkaviszonyuk, jogviszonyuk a Határőrséggel megszűnik, a Rendőrséggel létrejön. Ugyanezen tábormokok nyugállományba helyezésekor a Köztársasági Elnöki határozatokban már mint rendőr tábormokként nevezi meg rendfokozatának megfelelően.

A 2008. január 01.-én rendőri beosztásba kinevezett tábormokok és ezen napot követően még nem nyugállományú tábormokokat is a Köztársasági Elnöknek ki kellett volna neveznie rendőr tábormoknak. Ez sem történt meg.

Tetőzve a hibákat a Köztársasági Elnök a 33/2008. számú határozatában Rolyák Józsefet (KEH ügyszám: V-5/5350/2007.) és 32/2008. számú határozatában Lukács Sándort (KEH ügyszám: V-5/5351/2007.) a 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (1) bekezdés *b*) pontja alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére szolgálati viszonyukat 2008. június 30-án megszüntette, és 2008. július 1-jei hatállyal nyugállományba helyezte.

Az akkor hatályos szolgálati törvény 56. § (1) A hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonya — a (3) és (5) bekezdésben foglalt korlátozás figyelembevételével — felmentéssel akkor szüntethető meg, ha a) az Országgyűlés, a Kormány vagy — a Kormány által meghatározott létszámhatárig — az önkormányzati képviselő-testület döntése alapján a fegyveres szervnél létszámcsökkentést kell végrehajtani, és emiatt további szolgálatára nincs lehetőség; b) átszervezés következtében szolgálati beosztása megszűnt;

A jogszabály az értelmező rendelkezéseknél nem határozza meg az átszervezés fogalmát, de egyértelműsíthető, hogy adott fegyveres szerven belüli átszervezés esetén lévő dolgokat határoz meg, nincs hivatkozás két fegyveres szerv összeolvadása esetére.

A Határőrség 2007.12.31.-vel megszűnt. Természetesen nem zárta és zárja ma sem ki semmi, hogy még a Határőrség fennállása alatt nyugállományba vonult személyt, nyugállományú tábormokká vagy nyugállományú tábormokot magasabb rendfokozatba helyezték. De ezekben az esetekben már nyugállományú rendőr megnevezéssel.

6.) A politika, a szakpolitika befolyása

A politika mindig befolyással bír a Rendőrség és a Határőrség életébe. Fontos leszögezni, hogyha valamely hatóság, hivatal vagy szerv a hatalmi ágak sorában nem foglal el helyet, akkor 100 %-ra vehetően biztosan politikai befolyás alá kerül. Számos tanulmány, értekezés, vitairat, javaslat íródott 1990-től, hogy miként lehetne politikai és pártpolitikai befolyás mentes a Rendőrség, akár különálló hatalmi ág, a mindenkor állami irányítási hatalmat gyakorló pártoktól független. A többségi akarat szerint alakult ki, hogy a Rendőrség továbbra is a Belügyminisztérium alá tartozik. Abszolút adódik a kérdés, hogyha a Belügyminiszter politikus, aki egyben tartozhat egy párthoz – de ha nem is párttag, de egy párt vagy pártok által alakított kormány minisztere –, akkor hogyan és miként választható el a politikai befolyásolás és akarat a szakmaiságtól, a szakpolitikától.

A politika általánosságban azt mondja és a társadalom elvárása is egyben, hogy a Rendőrség tartsa fent a törvényben leírtak szerint a rendet, a közbiztonságot. A szakpolitika viszont lerészletezi, hogy elképzelései szerint hogyan és miként kell a rendet és a közbiztonságot fenntartani az akkori aktualitásban. Azaz irányvonalat fektet le.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény a Magyar Közlöny 41. számában jelenik meg 1994. április 20.-án. A 4. § (1) bekezdés alapján „*A Kormány a belügyminiszter útján irányítja a Rendőrség működését*”. A törvény 5.§.-a részletezte a Belügyminiszter irányítói jogkörét. A többszörösen módosított, jelenleg hatályos 1994. évi XXXIV. törvény 4.§. (3) bekezdés szerint „*A Kormány a rendőrséget a rendészetért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) útján irányítja.*”. A törvény 5.§.-ban részletezve le van írva, hogy a rendészetért felelős miniszter milyen jogköröket gyakorol a Rendőrség felett. Megfogalmazásában kissé megváltozott, de tartalmában 30 éve ugyanaz olvasható és értelmezhető. Kiemelendő, hogy az 1994-es jogkörök és a jelenlegi jogkörök között jelentősebb több a Belügyminiszter mostani ráhatása a Rendőrségre.

Az Országos Rendőr-főkapitány munkáltatója a Belügyminiszter, azaz a főnöke. Amit pedig a vezető mond és az nem törvénytörő akkor meg kell csinálni, mert ha nem akkor annak következménye van. Ez így természetes. A szakpolitikai irányvonal megszabását követően természetesen meg kell találni azt a vezetőt a Rendőrség élére, aki azt végre is tudja és végre is fogja hajtani. Egy eset kivételével minden kormányváltást követően az ORFK vezetőjének személye kicserélődött. Más politikai párt került hatalomra, a szakpolitikai dolgok végrehajtása olyan szakember kezébe kellett, hogy kerüljön, aki bírta a bizalmat. A helyi szervek vezetőinek cseréje is ilyenkor gyakran előfordul.

Volt egy koncepció arra, hogy civil személy (nem hivatásos állományú fegyveres szerv tagja) irányítsa a Rendőrséget, de a gyakorlati alkalmazásban megbukott. A Rendőrséget 1990-ben dr. Túrós András rendőr vezérőrnagy irányítja egészen 1990. június 15.-ig. Ekkor egy váratlan dolog történik, civil személy, egy volt bíró, dr. Szabó Győző lesz az ORFK vezetője aki ekkor 3 éve a Vas Megyei Bíróság elnöke. Természetesen első sorban bírói tisztségéből fel kellett menteni:

A Köztársaság Elnökének 102/1990. (VI. 11.) KB határozata
bíró felmentéséről

Az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Szabó Győzőt 1990. június 14-ei hatállyal a bírói tisztségéből — kérelmére — felmentem.

Göncz Árpád s. k.

a Köztársaság ideiglenes elnöke

(Magyar Közlöny 55. szám, 1990.06.11.)

A ORFK vezetőjének történő beiktatásról a Népszabadság című újság 140. szám 1990.06.16.-i számában írtak egy „jegyzet”-nek nevezhető hírcikket, sem a Magyar Közlönyben, sem a Belügyi Közlönyben semmi sem jelent meg hivatalosan.

A független, igazságszolgáltatási hatalmi ágból, mint bírósági szervezetből érkező személy lehetett volna a rendőrség hivatásos állományú tagja – már csak jogi végzettsége miatt is – és egyben tábournoki rendfokozattal rendelkező, de pont ez nem volt cél. Horváth Balázs belügyminiszter világossá tette a beiktatáson, hogy dr. Szabó Győző kinevezése politikai indíttatású, helyetteseként szakmailag a Rendőrséget dr. Túrós András rendőr vezérőrnagy irányítja.

Viszont egy hierarchikus rendszerfelépítésű fegyveres szerv esetén a parancs és utasítás valamint intézkedési jogkörű rendszerben ez teljes zavart is keltett. Nagyon sok probléma nem került megoldásra, így 1991-ben a koncepció megbukott és hivatásos állományú került az ORFK élére kinevezve, dr. Pintér Sándor rendőr vezérőrnagy személyében.

Az 1994-es kormányváltáskor nem mentették fel az ORFK vezetőségét, de a kormányciklus közepén 1996-ban már igen. Nem csak szakmai, hanem politikai okokból.

Egy esetben történt az, hogy az ORFK vezetője egy kormányciklus felénél (2004) lemondott, mert a Rendőrség részére elkülönített költségvetési számokkal – csökkentett finanszírozás – nem értett egyet, nem tudta felelősen vállalni a feladatot. Ezt dr. Salgó László rendőr altábornagy megtette, ami kivételesen egyedülálló volt.

A 2006-os év őszi eseményeit követően a Rendőrségen belül vizsgálatok kezdődtek, melynek eredményeként 2007-ben leváltották dr. Bene László rendőr altábornagyot az ORFK éléről és Gergényi Péter rendőr vezérőrnagyot a BRFK éléről. Nem mondható, hogy kizárólag szakmai okokból, erős aktuálpolitikai okok is döntőek voltak.

A ma kormányon lévő pártszövetség elmúlt 15 éve alatt annyi történt, hogy a 2010-ben reaktivált és kinevezett dr. Hatala József rendőr altábornagy a felső korhatár elérésével 2013-ban tényleges nyugállományba vonult, az őt követő Papp Károly rendőr altábornagy 2018-ban a Belügyminisztériumba került (volt egy attitűd előzménye, de ...).

Politikai szintér a megyei rendőr-főkapitányok kinevezése is. A mindenkori megyei közgyűlésnek a leendő megyei rendőr-főkapitányt a programja által, személyében el kellett fogadnia. Ha az adott megyei közgyűlés nem támogatta, akkor a kinevezése még lehetséges volt, de abszolút nem járható út, így olyan személyt kellett jelölni, akit elfogadtak. Nem egyszer fordult elő, hogy a megyei közgyűlés kormánypárti többségű volt és tudomással bírtak a kinevezendő megyei rendőr-főkapitány egy kormánytaghoz vagy más befolyásos pártpolitikushoz való személyes vagy más egyéb kötődésével. Hát ez is bőven csak politika.

A tábournoki rendfokozatba történő előléptetést nem látom politikailag befolyásolhatónak, hiszen a tábournoki rendfokozat beosztáshoz jár, adható.

A Határőrség szempontjából teljesen konszolidált időszakot állapíthatunk meg 1990 – 2007 között. Az eltelt 17 év alatt kettő Országos Parancsnok volt, Nováki Balázs határőr altábornagy (1990.12.01. - 1999.03.11.) és Béndek József határőr altábornagy (1999.11.16. - 2007.12.31.).

A feladatrendszer lényegesen kevesebb, orientáltabb, aktuálpolitikai események nagyon ritkán érintették. Viszonylagos „politikai szélcsend” volt a Határőrség körül. Összesen 28 aktív állományú tábournoki rendfokozatba történő előléptetés történt 1990 – 2007 között. A tíz területi Igazgatóság élén általában ezredesi rendfokozatú igazgatók voltak, kevesebb volt a tábournoki rendfokozatú. Ez akkor változott meg, amikor kézzel fogható közelségbe ért 2007-re a Schengeni övezethez történő csatlakozás és biztossá vált a Határőrség integrációja a Rendőrség szervezetébe. Ekkor szinte minden Igazgatóság vezetője tábournoki rendfokozatú lett, volt, függetlenül attól, hogy aktív szolgálatot az integráció után vállalt-e vagy nyugállományba vonult.

Rendőr és Határőr tábournokok akár hivatásos állományúként, akár nyugállományúként igen szép számban töltöttek és töltenek be valamilyen tisztséget a Belügyminisztériumban. A teljesség igénye nélkül néhányan:

- Lajtár József határőr dandártábornok 1995. szeptember 15-én a BM közgazdasági helyettes államtitkára lett. 2014. január 1-jétől a BM Közigazgatási Államtitkár Titkárságán végezte szolgálati feladatait.
- dr. Kacziba Antal nyugállományú rendőr vezérőrnagyként kerül 1996-ban a BM rendészeti helyettes államtitkári székbe 1998-ig.
- dr. Felkai László nyugállományú rendőr dandártábornokként kerül 1998 – 2002 között a BM-be, 2010-től a BM közigazgatási államtitkára.
- Valenta László nyugállományú rendőr dandártábornokként lett 1998-ban a BM kabinetfőnöke 2002-ig. A BM Ellenőrzési Főosztálya vezetője lett 2010-ben.
- dr. Ferenczi László rendőr vezérőrnagy rendészeti és bűnmegelőzési helyettes államtitkár lett 2004 – 2007 között a BM-ben.
- Zsinka András nyugállományú rendőr dandártábornokként 1999-től – 2002-ig, majd 2010-től látta el a Belügyminisztérium Személyügyi Főosztály főosztályvezetői feladatait, 2014. július 1-jén nevezték ki a Belügyminisztérium személyügyi helyettes államtitkárává.
- Orodán Sándor határőr ezredes már a BM Sajtó- és Kommunikációs Főigazgatóság főigazgatója, amikor 2005-ben dandártábornokká léptetik elő.
- Tóth László határőr majd rendőr dandártábornok, 2008.-ban büntetésvégrehajtási vezérőrnagy, 2014 – 2015 között a BM gazdasági és informatikai helyettes államtitkára.

.....

7.) Statisztikai adatok

A kutatás során gyűjtött adatok több szempont szerint statisztikai kimutatásokra is felhasználható. A Rendőrség és a Határőrség tekintetében külön - külön lebontva az alábbi adatok voltak dokumentálhatóak. Érdekeség, hogy 1989 – 2024 között 261 tábournoki rendfokozatba előléptetés történt a Rendőrségnél és a Határőrségnél összesen, azaz 35 év alatt lényegesen több mint 1945 – 1989 között 44 év alatt (az általam gyűjtött adatok alapján, más forrásanyag hiányában).

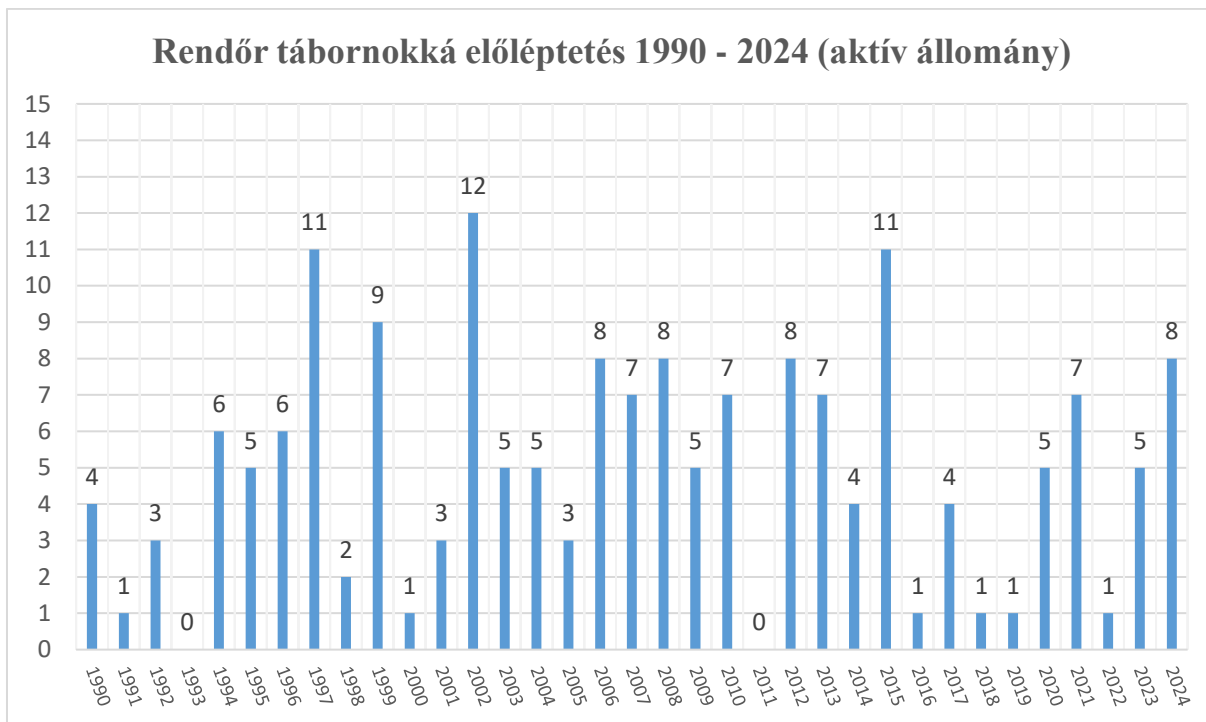
Rendőrség:

- Tábournokká előléptetés: 212 fő *(aktív és nyugállomány együtt)*
- Aktív állományban dandártábornoki rendfokozatba előléptetett: 164 fő
- Aktív állományban vezérőrnagyi rendfokozatba előléptetett: 53 fő
- Aktív állományban altábornagyi rendfokozatba előléptetett: 12 fő
- Aktív állományú tábournok szolgálati jogviszony megszüntetése: 10 fő
- Reaktiválás: 6 fő
- Nyugállományba helyezett tábournok: 109 fő
- Posztumusz tábournoki rendfokozatba előléptetés: 3 fő
- Tartalékos tábournoki rendfokozatba előléptetés: 3 fő
- Nyugállományúként tábournoki rendfokozatba előléptetés: 33 fő
- Nyugállományú dandártábornok vezérőrnagyi rendfokozatba előléptetés: 16 fő
- Nyugállományú vezérőrnagy altábornagyi rendfokozatba előléptetés: 8 fő
- Nyugállományú altábornagy vezérezredesi rendfokozatba előléptetés: 1 fő

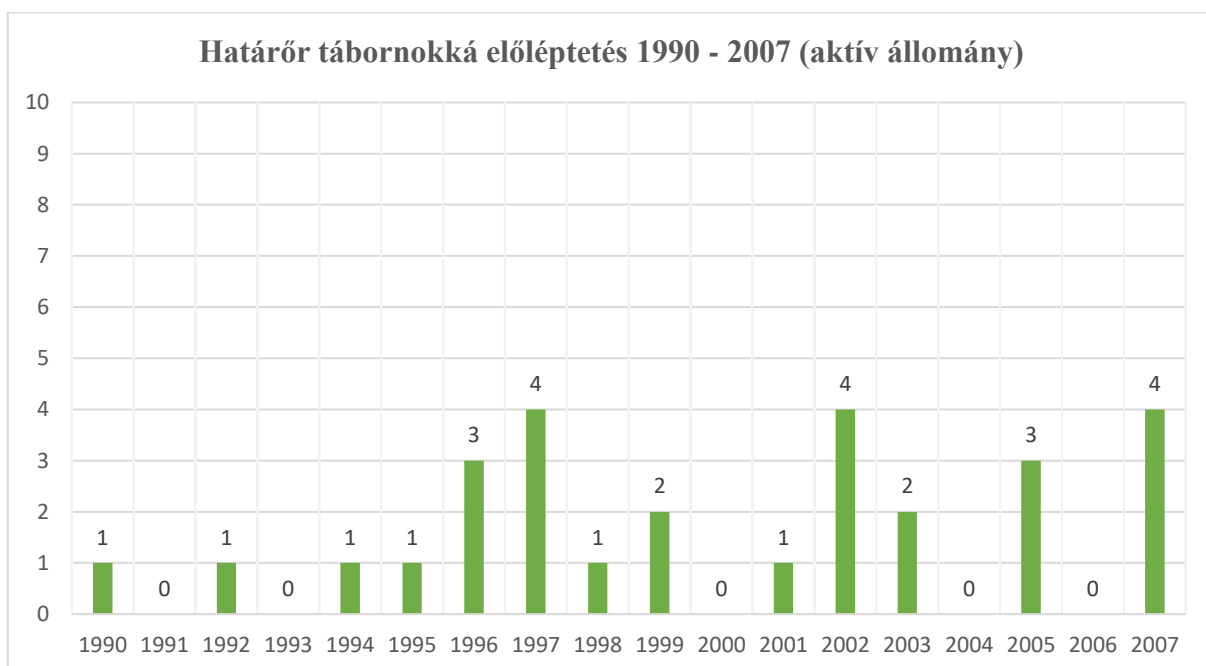
Határőrség:

- Tábournokká előléptetés: 48 fő *(aktív és nyugállomány együtt)*
- Aktív állományban dandártábornoki rendfokozatba előléptetett: 26 fő
- Aktív állományban vezérőrnagyi rendfokozatba előléptetett: 6 fő

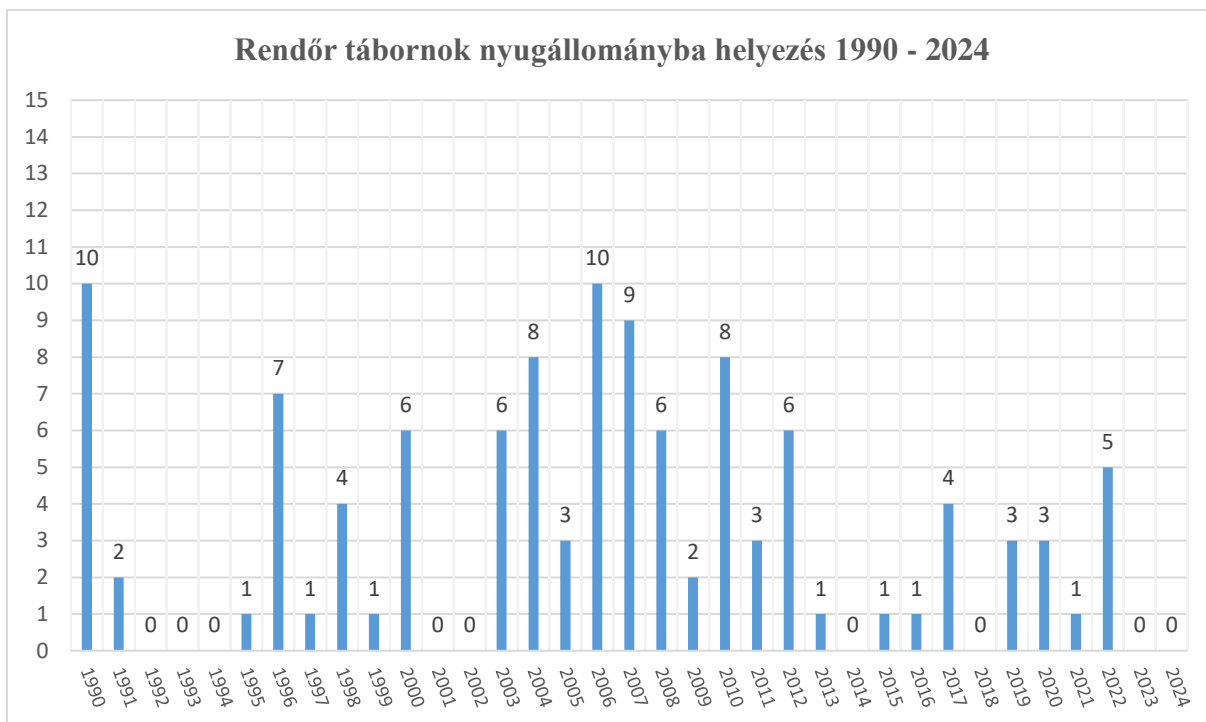
- Aktív állományban altábornagyi rendfokozatba előléptetett: 2 fő
- Nyugállományba helyezett tábornok: 20 fő
- Nyugállományúként tábornoki rendfokozatba előléptetés: 20 fő
- Nyugállományú dandártábornok vezérőrnagyi rendfokozatba előléptetés: 2 fő
- Nyugállományú vezérőrnagyi altábornagyi rendfokozatba előléptetés: 1 fő

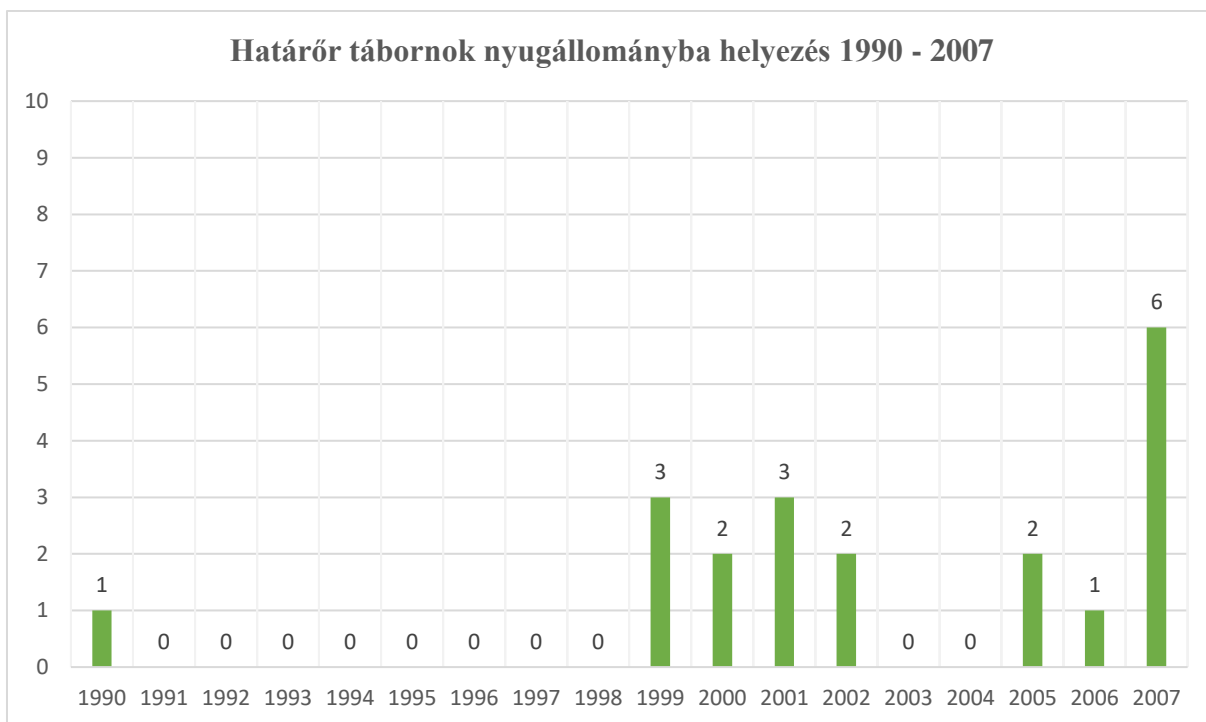
A táblázatban az 1990 – 2024 között aktív állományú rendőr tábornokká történő előléptetés statisztikai adatai láthatóak évenkénti bontásban.

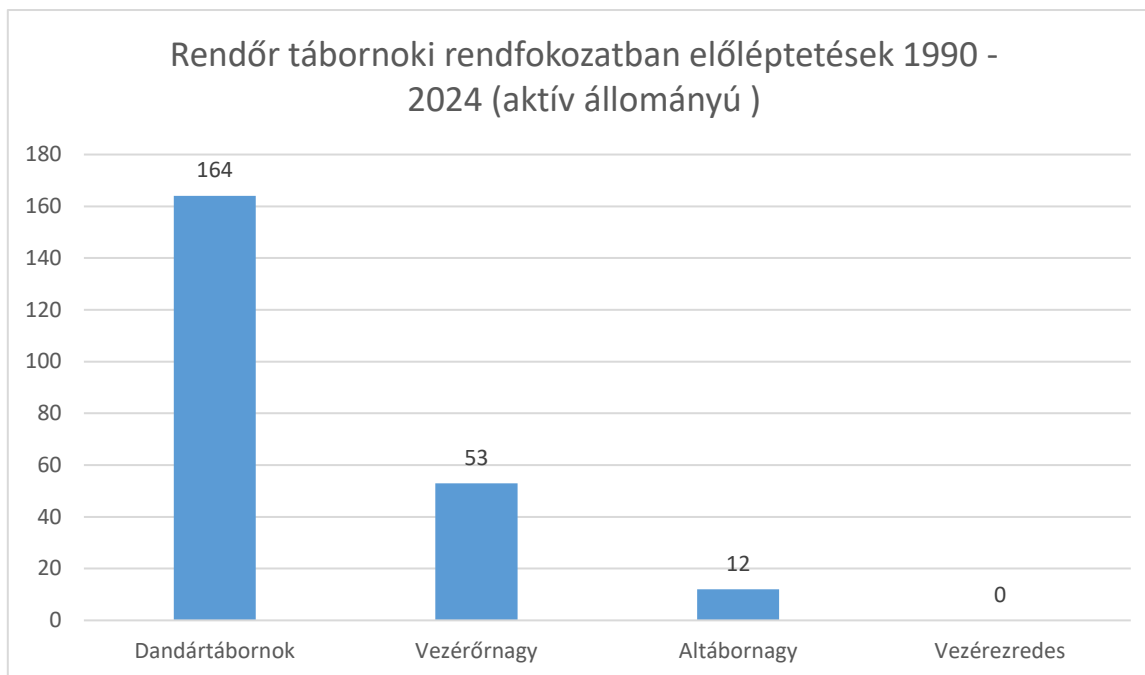
A táblázatban az 1990 – 2007 között aktív állományú határőr tábornokká történő előléptetés statisztikai adatai láthatóak évenkénti bontásban.

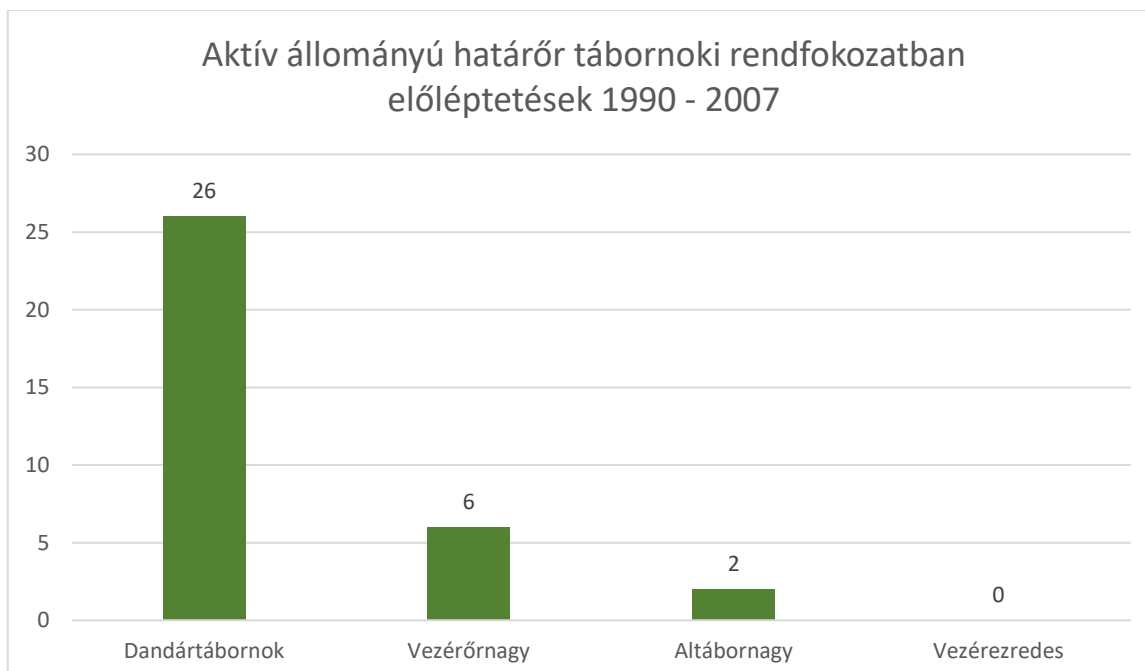
A táblázatban az 1990 – 2024 között nyugállományba vonuló rendőrtábornokok statisztikai adatai láthatóak évenkénti bontásban.

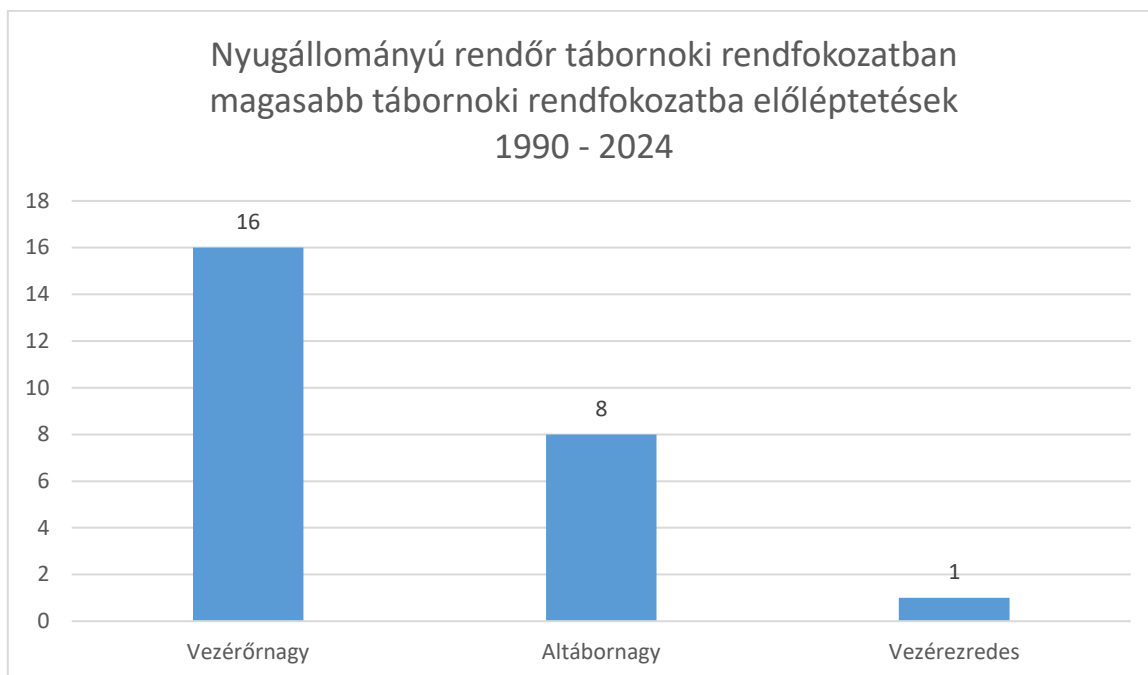
A táblázatban az 1990 – 2024 között nyugállományba vonuló határőrtábornokok statisztikai adatai láthatóak évenkénti bontásban.

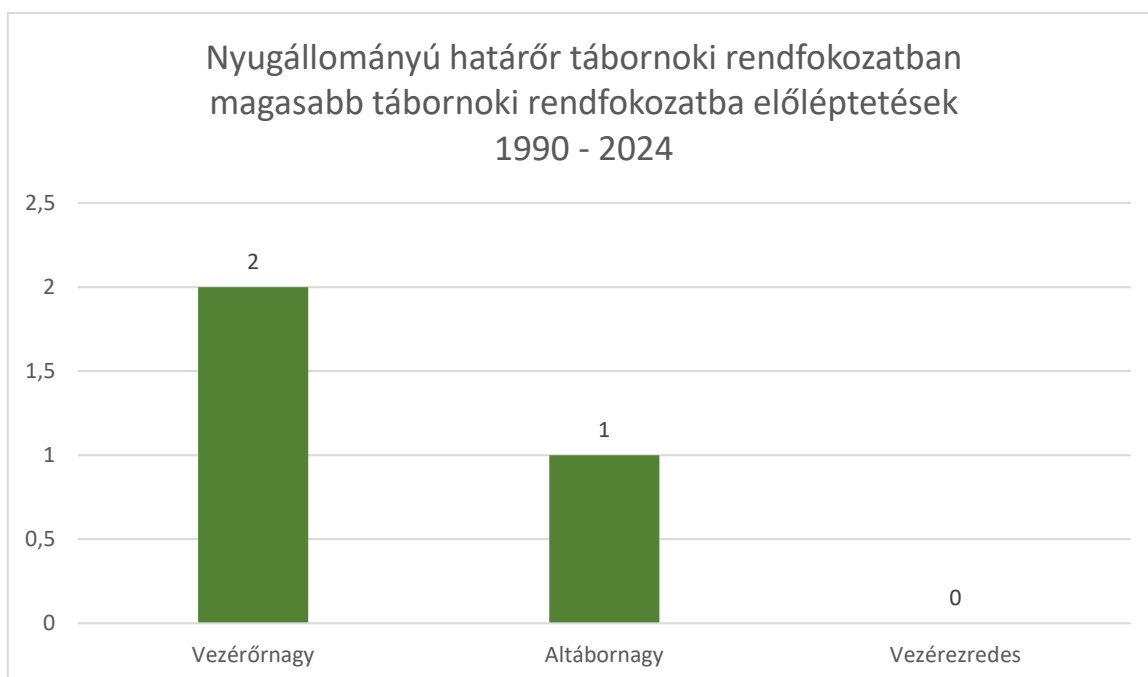
A táblázatban az 1990 – 2024 között aktív állományú rendőr tábournokká előléptetések és tábournokként magasabb tábournoki rendfokozatba előléptetések statisztikai adatai láthatóak rendfokozatonként. Aktív állományban természetesen 9 eset kivételével (1990 – 1994 között nincs dandártábornoki rendfokozat, ebből 1 esetben 1996-ban soron kívül vezérőrnagyi kinevezés történt) elsőként dandártábornoki előléptetés történt és ezt követően a dandártábornok lett előléptetve vezérőrnaggyá majd vezérőrnagyból altábornaggyá.

A táblázatban az 1990 – 2007 között aktív állományú határőr tábournokká előléptetések és tábournokként magasabb tábournoki rendfokozatba előléptetések statisztikai adatai láthatóak rendfokozatonként. Aktív állományban természetesen 2 eset kivételével (1990 – 1994 között nincs dandártábornoki rendfokozat) elsőként dandártábornoki előléptetés történt és ezt követően a dandártábornok lett előléptetve vezérőrnaggyá majd vezérőrnagyból altábornaggyá.

A táblázatban az 1990 – 2024 között nyugállományú rendőr tábournok magasabb tábournoki rendfokozatba történő előléptetések statisztikai adatai láthatóak rendfokozatonként.

A táblázatban az 1990 – 2024 között nyugállományú határőr tábournok magasabb tábournoki rendfokozatba történő előléptetések statisztikai adatai láthatóak rendfokozatonként.

8.) Különlegességek, érdekességek

8.1) Az első, ideiglenes Köztársasági Elnöki határozat, rendőr tábornok felmentéséről szolt.

Az 1989. október 23.-án kikiáltott és létrejövő Magyar Köztársaság ideiglenes Köztársasági Elnöke dr. Szűrös Mátyás lett. Az első, 1/1989. (XI. 19.) KE számú Köztársasági Elnöki határozat Földesi Jenő rendőr altábornagy, belügyminisztériumi államtitkár saját kérésére történő felmentéséről és nyugállományba helyezéséről szolt 1989.11.30.- hatállyal. (Magyar Közlöny 84. szám 1989.11.19.)

8.2) Az első, rendőr és határőr tábornokkal kapcsolatos határozat, amelyet a ténylegesen kinevezett Köztársasági Elnök hoz:

Demokratikus keretek között, a demokratikusan megválasztott Országgyűlés Göncz Árpádot választja meg a Magyar Köztársaság Elnökének. Göncz Árpád ideiglenesen az Elnöki Hivatali posztot betöltötte már 1990.05.02.-tól. Az első rendőr tábornok akinek teljes Elnöki minőségben hozott határozatot Récei Róbert rendőr vezérőrnagy volt, a Magyar Köztársaság Kormányórságának parancsnoka, akit a belügyminiszter előterjesztésére 1990. szeptember 30-ai hatállyal – érdemei elismerése mellett – nyugállományba vonulása alkalmából a 215/1990. (IX. 25.) KE. határozattal felmentett.

(Magyar Közlöny 95. szám 1990.09.25.)

A belügyminiszter előterjesztésére Nováky Balázs határőr vezérőrnagyot 1990. december 1-jei hatállyal a BM. Határórség Országos Parancsnokának kinevezi Göncz Árpád a 286/1990. (XII. 6.) KE határozattal.

(Magyar Közlöny 122. szám 1990.12.06)

8.3) Jogköri ütközések érthetlensége, rendezetlensége és közzétételi hiányosságok 1989. végén és 1990.-ben

Az 1989-ben módosított, az Alkotmányról szóló 1949. évi XX. törvény III. fejezete taglalja a Köztársasági Elnök jogintézményét. A törvény 30.§. (1) bekezdés i) pontjában leírja: „...; kinevezi és előlépteti a tábornokokat;”. Az Alkotmány ekkor a Minisztertanács jogköreiben nem nevezi meg a fegyveres szervek tábormokainak kinevezési, előléptetési, nyugállományba helyezési jogát. Az Alkotmány ezen módosításáig a Minisztertanács útján történt a belügyminiszter által történt felterjesztés a kinevezésről vagy felmentésről a Népköztársaság Elnöki Tanácsa részére, amely a határozatot meghozta. A NET kvázi közjogi helyébe a Köztársasági Elnök lépett.

Hatáskör és illetékesség alapján az Alkotmány szerint a Köztársasági Elnöknek csak kinevezni és előléptetni jogosult a tábormokokat, nyugállományba helyezni vagy jogviszonyt megszüntetni nem.

Felmerül a kérdés, hogyha nem joga a Köztársasági Elnöknek felmenteni, nyugállományba helyezni egy tábormokot, akkor dr. Földesi Jenő rendőr altábornagy esetében 1989. november 19.-én hogyan történhetett meg (1/1989. XI. 19. KE határozat, Magyar Közlöny 84. szám 1989.11.19.), azt követően pedig hosszú hónapokig nem?

Érdekes kérdés: dr. Bogye János rendőr altábornagy BM. III/I. csoportfőnök, dr. Kerék József rendőr vezérőrnagy BM Komárom Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 1989. november 30.-án nyugállományba vonul szinte egy időben dr. Földesi Jenő rendőr altábornaggyal, de sem Köztársasági Elnöki határozat sem Minisztertanácsi határozat erről kihirdetve nem lett, azaz bármelyik hivatalos közlönyben nem jelent meg. Nem azt állítom, hogy nem születhetett bármilyen határozat a nyugállományba helyezéséről, de azt igen, hogy hivatalos közlönyben – a korábbi gyakorlattal ellentétben – nem jelent meg.

Az új alkotmányban nem szerepel a Minisztertanács jogkörében sem tábornok kinevezése és előléptetése, sem felmentése vagy nyugállományba helyezése. Ez alapján érdekes kérdés, hogyan születhetett egy ilyen határozat:

A Minisztertanács 1013/1990. (I. 29.) MT határozata
belügyminiszter-helyettes felmentéséről

A Minisztertanács Pallagi Ferenc rendőr vezérőrnagyot, belügyminiszterhelyettest e tisztségéből – saját kérésére, nyugállományba vonulása miatt – 1990. január 21-ei hatállyal felmenti.

Németh Miklós s. k.

a Minisztertanács elnöke

(Magyar Közlöny 7. szám 1990.01.29.)

Újabb kérdés, hogy a megfigyelési botrány miatt 1990. január közepén lemondó Horváth József rendőr vezérőrnagy BM III/III. Csoportfőnökség csoportfőnöke, valamint dr. Siklói György rendőr vezérőrnagy a BM ORFK Bűnügyi csoportfőnöke, dr. Gelencsér István rendőr vezérőrnagy a BM Zala Megyei Rendőr-főkapitányság főkapitánya, akik 1991. január 31.-én nyugállományba vonulnak, dr. Szűcs János rendőr vezérőrnagy a BM Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság főkapitánya 1990. március 31.-vel nyugállományba vonul, ki által lett nyugállományba helyezve? A Köztársasági Elnök vagy a Minisztertanács által? Nincs kihirdetve semmilyen hivatalos közlönyben.

Ehhez a kérdéskörhöz tartozik dr. Ilcsik Sándor rendőr altábornagy belügyminiszter helyettes, akit az Alkotmány szerint a Köztársasági Elnök a 28/1990. (III. 21.) KE határozatban altábornaggyá léptet elő, a Minisztertanács 1091/1990. (V. 21.) MT határozata szerint saját kérésére, érdemei elismerésével, nyugállományba vonulása miatt, 1990. május 31-ei hatállyal e tisztségéből felmenti.

A korábbi Alkotmányban és a jelenlegi Alaptörvényben változatlan formában az szerepel, hogy a Köztársasági Elnök kinevezi és előlépteti a tábornokokat. Nincs és nem is volt leírva abban az időszakban, hogy a tábornokok jogviszonyát jogosult lenne bármilyen formában megszüntetni.

A joggyakorlat viszont 1990 második felében kialakul és a mai napig folyamatos, hogy Köztársasági Elnök hoz határozatot a tábornokok jogviszonyának megszüntetéséről is.

8.4) Az első dandártábornoki rendfokozatú tábournoki kinevezések:

A dandártábornoki rendfokozat a fegyveres szerveknél 1994-ben kerül bevezetésre, 6 rendőr és 1 határőr dandártábornoki kinevezés történt ebben az évben:

- dr. Bartalus Antal a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője /57/1994. (V. 4.) KE határozat/.
- dr. Dános Valér a Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka (58/1994. (V. 4.) KE határozat).
- Sabjanics István a Köztársasági Őrezred parancsnoka (59/1994. (V. 4.) KE határozat).
- dr. Svraka Gyula Fejér Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője (60/1994. (V. 4.) KE határozat).
- Valenta László az ORFK gazdasági és informatikai főigazgatója (77/1994. (VI.2.) KE határozat).
- Berkesi Ferenc a Köztársasági Őrezred parancsnoka (136/1994. (VIII. 19.) KE határozat).
- dr. Bakondi György a Határőrség Országos Parancsnokság szervezési főigazgatója (61/1994. (V. 4.) KE határozat).

Ha a KE határozat száma alapján nézzük, akkor az első rendőr dandártábornok dr. Bartalus Antal lett, az első határőr dandártábornok dr. Bakondi György.

8.5) Nőként elsőként:

Egy fegyveres szerv történetében minden esetben történelmi pillanat, amikor egy nőt tábournoki rendfokozatba léptetnek elő. Első női rendőr tábournok a Rendőrségnél dr. Kincses Ildikó rendőr ezredes lett, akit a Köztársasági Elnök a 76/2007. számú határozatával mint az Országos Rendőr-főkapitányság Igazgatásrendészeti Főosztály vezetőjét 2007. május 01.-i hatállyal rendőr dandártábornokká nevezte ki (*KEH ügyszám: V-5/1575/2007.*). A Rendőrtiszti Főiskola igazgatásrendészeti szakán végez 1977-ben, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1982-ben diplomázott. Rendőri pályája során nyugállományba vonulásáig végig az igazgatásrendészeti szakterületen dolgozott. Nyugállományba 2019-ben vonult, sajnos 2021.-ben eltávozott az élők sorából.

24. kép dr. Kincses Ildikó rendőr dandártábornok (www.police.hu)

Dr. Somssich Gabriella rendőr dandártábornok az első nő a Rendőrség történetében, akit Megyei Rendőr-főkapitánynak neveznek ki. A Köztársasági Elnök a 37/2009. számú határozatával nevezte ki dandártábornoknak (*KEH ügyszám: IV-6/01025/2009.*), ekkor az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium, Rendészeti Szakállamtitkárság Rendészeti Felügyeleti és Tervezési Főosztály főosztályvezetője. A Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság, Pécsi Rendőrkapitányság állományában kezd mint vizsgáló, a Janus Pannonius

Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán 1991-ben diplomázott, a Rendőrtiszti Főiskolát 1994-ben végzi el. A Nógrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2020. január 01.-től.

25. kép Dr. Somssich Gabriella rendőr dandártábornok (www.police.hu)

A Rendőrség történetében első nő aki vezérőrnagyi rendfokozatot elér, dr. Tomin Szilvia. A Köztársasági Elnök 362/2015. számú határozatával lépteti elő dandártábornoki rendfokozatba (*KEH ügyszám: IV-6/04583-2/2015.*). Rendőr vezérőrnaggyá az 550/2021. számú Köztársasági Elnöki határozatban nevezik ki 2021. október 23.-i hatállyal (*KEH ügyszám: KEH/04616-2/2021.*), mint a Nemzeti Védelmi Szolgálat Polgári Titkosszolgálatok Védelmi Szolgálat Igazgatóság igazgatóját, az NVSZ főigazgató-helyettesét. Jelenleg a Nemzeti Védelmi Szolgálat főigazgatója. Beosztásából adódóan érthető, hogy életrajzi adatok nem elérhetőek.

26. kép dr. Tomin Szilvia rendőr vezérőrnagy (<https://www.nvsz.hu/>)

8.6) Soron kívüli előléptetés tábournoki rendfokozatba:

A soron kívüli előléptetés alkalmával azt kell érteni, hogy még nem járt le az adott rendfokozat kihordási ideje, hamarabb kerül az adott személy egyel magasabb vagy következő rendfokozat átlépésével még magasabb rendfokozatba. Két esetben történt soron kívüli előléptetés 1989-től napjainkig.

Az 1996-os év végén a teljes ORFK vezetését a miniszterelnök menesztte, Országos Rendőr-főkapitánnyá Forgács László rendőr ezredest nevezik ki 1996. december 6-i hatállyal, aki ekkor a Borsod – Abaúj – Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője. A szervezeti hierarchiához mellérendelve az ORFK vezetője a legmagasabb rendfokozatú tábournok. Forgács

Lászlót ezredesből vezérőrnaggyá léptetik elő, „átugorva” a dandártábornoki rendfokozatot. (Kinevezési határozat: 165/1996. (XII. 6.) KE határozat).

A Terrorelhárítási Központot a 232/2010. (VIII. 19.) kormányrendelettel hozzák létre 2010. szeptember 01.-vel. A TEK Főigazgatója Hajdú János lett, akit reaktiválni kellett először, mivel nem volt hivatásos állományban. Rendőr őrnagyi rendfokozatban szerelt le 2002-ben, de mégis egy országos hatáskörű szerv vezetője lett, előléptették 2010. szeptember 01.-i hatállyal rendőr dandártábornokká soron kívül, „átugorva” az alezredesi és ezredesi rendfokozatot. (221/2010. (VIII. 30.) KE határozat, KEH ügyszám: IV-6/03119/2010.). Hajdú János 2013. március 15.-i hatállyal rendőr vezérőrnagy (128/2013. (III. 14.) KE határozat, KEH ügyszám: IV-6/01291/2013.), 2021. március 15.-i hatállyal rendőr altábornagy lett (87/2021. (II. 25.) KE határozat, KEH ügyszám: KEH/00720-2/2021.).

8.7) Az egyetlen vezérezredes:

A jogszabályok 1957 óta tartalmazzák a rendőrségnél elérhető legnagyobb rendfokozatot, a vezérezredest. A gyakorlatban 1957 – 1989 között a Belügyminisztérium legmagasabb pozícióiban ülő tábornokai az altábornagyi rendfokozatig jutottak. Mellérendeltségi viszonynak mondható, talán soha nem akartak egy olyan csúcsvezetőt kreálni a rendőr tábornokok között aki a vezérezredesi rendfokozatot viseli. A rendszerváltás óta a legmagasabb beosztású rendőri vezető az Országos Rendőr-főkapitány. Akárki foglalta el ezt a széket, bizonyosan elérte az altábornagyi rendfokozatot, egy kivétel van, Forgács Lászlót rendőr vezérőrnagyként váltják le 1997-ben az ORFK éléről. Hivatásos szolgálati jogviszonyban soha senki nem kapta meg a vezérezredesi rendfokozatot.

A Miniszterelnök 2013-ban történt előterjesztésére, a Köztársasági Elnök dr. Pintér Sándor Belügyminisztert, nyugállományú rendőr altábornagyot, nyugállományú rendőr vezérezredessé léptette elő:

316/2013. (VII. 3.) KE határozat
vezérezredesi előléptetésről

Az Alaptörvény 9. cikk (4) bekezdés e) pontja, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 204. § (4) bekezdése alapján – a miniszterelnök javaslatára – *Dr. Pintér Sándor* nyugállományú rendőr altábornagyot 2013. július 3-ai hatállyal nyugállományú rendőr vezérezredessé előléptetem.
KEH ügyszám: IV-6/03443/2013.

27. kép Rendőr vezérezredesi vállszalag (2011 mintájú)

Egyenruha történeti szempontból biztosan izgalommal töltené el a téma iránt érdeklődőket, ha dr. Pintér Sándor megcsináltatta volna és viselné akár egyszer is a 2001M vagy 2017M tábornoki társasági egyenruháját vezérezredesi rendfokozattal. Erről információ, adat nincs.

8.8) Harmadik Belügyminiszter

Tábornokból lehet-e miniszter? Hivatásos jogviszonyban biztosan nem. A hivatásos jogviszonyt valamilyen formában meg kell szüntetni. A legegyszerűbbek között a munkaviszony, jogviszony megszüntetésével vagy nyugállományba vonulással.

Igaz csak pár napig volt dr. Münnich Ferenc nyugállományú rendőr altábornagy a belügyminiszteri székben (1956. október 27. – 1956. november 03.), de kijelenthető, hogy egykori rendőr tábornokként az első volt. A Köztársasági Elnök 1946. május 16.-án altábornagyi rendfokozatban Budapest Székesfőváros rendőrfőkapitányává nevezte ki (231.237/1943. IV. 12. B. M. sz.), 1949 szeptemberében más külügyi megbízatást kapott.

28. kép dr. Münnich Ferenc rendőr altábornagy 1948-ban
(Magyar Rendőr 46. szám, 1986.11.15.)

A második belügyminiszter nyugállományú rendőr altábornagyként dr. Kamara János volt (1985. március 29. – 1987. december 16). Ezt megelőzően 1974. június 21. – 1985. március 29. között a Belügyminisztérium államtitkára. Vezérőrnaggyá az államtitkári kinevezésével egyidőben léptetik elő 1974-ben (16/1974. (VI. 22.) NET határozat), altábornaggyá 1979-ben léptetik elő (19/1979. NET határozat)

29. kép dr. Kamara János rendőr altábornagy
(Magyar Rendőr 39. szám, 1979.09.29.)

A harmadik nyugállományú rendőr altábornagy dr. Pintér Sándor, aki 1998. július 06. – 2002. május 27. között töltötte be először a belügyminiszteri posztot, valamint 2010. május 29. óta folyamatosan. A Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjeként 1991. szeptember 16-i hatállyal rendőr vezérőrnaggyá léptetik elő (184/1991. (IX. 10.) KE határozata), az Országos rendőr-főkapitányság vezetését ugyanebben a hónapban veszi át, altábornaggyá 1993-ban

léptetik elő (132/1993. (X. 26.) KE határozat). Nyugállományba 1997. május 30.-án vonul (164/1996. (XII. 4.) KE határozat).

30. kép dr. Pintér Sándor rendőr altábornagy
(Rendőrségi Évkönyv 1995)

8.9) Az utolsó „határőr mohikánok”

A Határőrség integrációját követően a Rendőrség állományába kerülő egykori tábormokok közül két személyt emelhetünk ki, Dávid Károly rendőr vezérőrnagyot és dr. Tóth László büntetés-végrehajtási vezérőrnagyot.

Dávid Károly határőr dandártábornok az Orosházi Határőr Igazgatóság igazgatói székéből kerül 2007. november 15.-én kinevezésre a Bács – Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság élére. A 135/2022. (V. 4.) KE határozattal rendőr vezérőrnaggyá léptetik elő (KEH ügyszám: KEH/02030-2/2022.) majd a 329/2022. (XI. 25.) KE határozattal 2022. november 30-ai hatállyal, a szolgálat felső korhatárának eléréseivel nyugállományba helyezik (KEH ügyszám: KEH/7021-2/2022.).

31. kép Dávid Károly rendőr vezérőrnagy 2022 (www.baon.hu)

dr. Tóth László határőr dandártábornok a Határórség Országos Parancsnokság gazdasági igazgatói székéből 2008.01.01.-i hatállyal az Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Ellátó Igazgatóság élére kerül. A Büntetés-végrehajtás Országos parancsnokának gazdasági és informatikai helyettese lesz 2008. április 15.-i hatállyal, egyben a 114/2008. (IV. 24.) KE határozattal büntetés-végrehajtási vezérőrnaggyá előléptetik (KEH ügyszám: IV-6/02027/2008.). A Belügyminisztériumban gazdasági és informatikai helyettes államtitkár 2010 – 2014 között. Nincs Köztársasági Elnöki határozat arról, hogy szolgálati jogviszonya bármely okból is megszűnt volna. Jelenleg 2015 óta az Országos Vízügyi Főigazgatóság, gazdasági főigazgató-helyettese.

32. kép dr. Tóth László büntetés-végrehajtási vezérőrnagy
(NKE fotó)

8.10) Felmentés ma, de két hét múlva mégsem

Különleges helyzet adódott 1999-ben. Dr. Bánfi Ferenc rendőr dandártábornok 1996 – 1997 között ezredesi rendfokozatban a Nógrád Megyei Rendőr – főkapitányság vezetője, 1997. januártól az ORFK közbiztonsági főigazgatója, 1997. február 01.-i hatállyal nevezik ki dandártábornokká (15/1997. (I. 28.) KE határozat). Az 1998-as Országgyűlési választásokon nyertes pártszövetség alakíthat kormányt, 1998. július 16.-án a miniszterelnök felmentette az ORFK három vezetőjét, közöttük dr. Bánfi Ferencet és rendelkezési állományba helyezte.

A rendelkezési állományban töltött több mint egy év után 1999. október 20.-án a Köztársasági Elnök a belügyminiszter előterjesztésére 2000. április 30.-i hatállyal érdemei elismerése mellett, felmentéssel megszüntette dr. Bánfi Ferenc szolgálati viszonyát (189/1999. (X. 22.) KE határozat). Nem egészen két hét múlva szintén a belügyminiszter előterjesztésére a Köztársasági Elnök 1999. november 04.-én hatályon kívül helyezte dr. Bánfi Ferenc szolgálati viszonyának megszűnéséről szóló határozatát (196/1999. (XI. 5.) KE határozat).

A pontos okokat, hogy miért történt ez így, maguk az érintettek ismerik. Ilyen eset még nem fordult elő sem előtte, sem utána.

8.11) Melyik szerv tábornoka?

Érdekes eset dr. Sütő Tamás határőr vezérőrnaggyé. A Magyar Honvédség állományából érkezik vezérőrnagyként a Határórséghez 2003-ban. Feladata a Határórség Országos Parancsnokságán kiemelt főtanácsadóként a schengeni övezethez való csatlakozás előkészítése.

A Köztársasági Elnök a hatályos jogszabályok szerint a honvédségi szolgálati viszonyát megszünteti:

116/2003. (VII. 4.) KE határozat
szolgálati viszony megszüntetéséről

A Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontja, valamint a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 56. § *h)* pontja alapján a BM Határőrség Országos Parancsnokság állományába történő áthelyezése miatt – vele egyetértésben – a honvédelmi miniszter előterjesztésére 2003. június 30-i hatállyal szolgálati viszonyát megszüntetem *dr. Sütő Tamás* vezérőrnagynak, az MH Hadkiegészítő és Kiképző Parancsnokság parancsnokának.

Jelen határozat ellen a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. törvény 223. § (2) bekezdése alapján – a kézbesítéstől számított 30 napon belül – keresettel fordulhat a Fővárosi Munkaügyi Bírósághoz.

KEH ügyszám: V-5/2467/2003.

(Magyar Közlöny 79. szám 2003.07.04.)

Vezérőrnagy Úrnak viszont a jelenleg rendelkezésre álló adatok szerint nincs szolgálati jogviszony létesítése a Határőrséggel, mivel nincs sehol Köztársasági Elnöki határozat arról, hogy határőr vezérőrnaggyá kineveznék. Semmilyen adattárban, semelyik hivatalos közlönyben nem jelent meg. Amikor nyugállományba megy a Határőrségtől akkor viszont már a Köztársasági Elnöki határozatban ez szerepel 2006-ban:

252/2006. (XII. 5.) KE határozat
határőr vezérőrnagy szolgálati viszonyának megszüntetéséről és nyugállományba helyezéséről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i)* pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 54. § alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére *dr. Sütő Tamás* határőr vezérőrnagy szolgálati viszonyát 2006. december 30-án megszüntetem, és 2006. december 31-ei hatállyal nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/4782/2006.

A következő évben, 2007-ben ez a helyzet megismétlődik, amikor *dr. Bencze József* pénzügyőr vezérőrnagyot 2007. június 01.-i hatállyal kinevezik az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjének. a 39/2007. (VI. 1.) ME határozattal (Magyar Közlöny 68. szám 2007.06.01.). A Köztársasági Elnöknek nem jelent meg közlönyben határozata arról, hogy *dr. Bencze József* pénzügyőr tábournoki jogviszonyát megszünteti és rendőr vezérőrnaggyá kinevezi. A 144/2007. (VII. 18.) KE határozattal (KEH ügyszám: V-5/2855/2007.) 2007. július 15.-i hatállyal *dr. Bence Józsefet* rendőr altábornaggyá léptették elő.

Az ORFK vezetői székéből 2010-ben felmentik és különböző országokban nagykövetnek nevezik ki, szolgálati jogviszonya 2017. szeptember 30.-i hatállyal szűnt meg nyugállományba helyezésével a 370/2017. (IX. 14.) KE határozat alapján (KEH ügyszám: IV-6/04159-2/2017).

Mergancz Sándor rendőr dandártábornok esete viszont a jó példa. A Honvédelmi Miniszter a Katonai Rendészet körüli feladatok ellátására áthelyezését kéri a honvédség állományába a Belügyminisztertől. A Köztársasági Elnök a 69/2016. (III. 8.) KE határozatban

Mergancz Sándor hivatásos szolgálati viszonyát 2016. február 29-ei hatállyal megszüntette (KEH ügyszám: IV-6/01595-2/2016.), a 70/2016. (III. 8.) KE határozatban a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény 98. §-a, valamint a honvédek jogállásáról szóló 2012. évi CCV. törvény 4/A. § a) pontja alapján – a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter együttes javaslatára –2016. március 1-jei hatállyal dandártábornokká kinevezte (KEH ügyszám: IV-6/01595-3/2016.).

Feladatát elvégezve 2021. elején visszatér Mergancz Sándor a rendőrség állományába, így a Köztársasági Elnök a 83/2021. (II. 25.) KE határozatban a honvédségi hivatásos szolgálati viszonyát 2021. február 28-ai hatállyal megszünteti (KEH ügyszám: KEH/00834-2/2021.) és a 84/2021. (II. 25.) KE határozatban 2021. március 1-jei hatállyal rendőr dandártábornokká kinevezi (KEH ügyszám: KEH/00834-3/2021.).

8.12) Heuréka avagy mégsem:

Az ORFK leköszönő vezetőjét dr. Salgó László rendőr vezérőrnagyot, Gémesi István rendőr dandártábornokot aki 1998. november 16. – 2002. május 26. között a Köztársasági Őrezred parancsnoka, Zimán Ferenc rendőr dandártábornokot a Készenléti Rendőrség parancsnokát nyugállományba helyező Köztársasági Elnöki határozatokban zavarba ejtő „elírás”, félreértelmezés vagy „helyesre törekvés” történt 2004-ben.

172/2004. (XII. 22.) KE határozat
rendőr vezérőrnagy szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére dr. Salgó László r. vezérőrnagy szolgálati viszonyát az 1993. évi CX. törvény 7. §-a (2) bekezdésének a) pontjában biztosított jogomnál fogva, 2005. június 30-i hatállyal, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. §-a (2) bekezdésének c) pontja alapján, illetve a 245/M. § szerinti nyilatkozata alapján felmentéssel megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem és nyugállományú rendőr altábornaggyá kinevezem.

KEH ügyszám: V-5/4849/2004.

78/2004. (VIII. 11.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére Gémesi István rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát az 1993. évi CX. törvény 7. § (2) bekezdés a) pontjában biztosított jogomnál fogva, 2004. december 30-i hatállyal, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, valamint a 245/M. § alapján felmentéssel megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/2760/2004.

79/2004. (VIII. 11.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére Zimán Ferenc rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát az 1993. évi CX. törvény 7. § (2) bekezdés a) pontjában biztosított jogomnál fogva, 2005. január 1-jei hatállyal, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (1) bekezdés b) pontja és (3) bekezdése, valamint a 245/M. § alapján felmentéssel megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/2761/2004.

Mindhárom határozatban a jogszabályi hivatkozás a Köztársasági Elnöki jogkörre vonatkozóan a 1993. évi CX. törvény 7. §-a (2) bekezdésének a) pontja. A jogszabály maga a Honvédelemről szól. A hivatkozott rész szerint:

„(2) A köztársasági elnök [az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének i) pontjával összhangban] a honvédelmi miniszter, illetőleg a belügyminiszter javaslatára

a) a szolgálatból elbocsátja, nyugállományba helyezi; a tábormokokat”

A jogi értelmezés helyén való, hiszen az akkor hatályos Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének i) pontja szerint a Köztársasági Elnök kinevezi és előlépteti a tábormokokat. A 1993. évi CX. törvény 7. §-a (2) bekezdése szerint:

„A köztársasági elnök [az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdésének i) pontjával összhangban] a honvédelmi miniszter, illetőleg a belügyminiszter javaslatára

a) a szolgálatból elbocsátja, nyugállományba helyezi;

b) a szolgálatba visszaveszi;

c) fegyelmi fenyítésként elbocsátja, továbbá – kivéve, ha az bírói ítélettel történik – lefokozza, illetőleg rendfokozatában visszaveti.

a tábormokokat.”

A kulcs a zárban, csak el kell fordítani. Érthető a törvényi hivatkozás, de alapvetően hibás értelmezéssel. Az 1993. évi CX. törvény a Honvédelemről szól. A kulcs szó pedig a Határőrség. A törvény 21. § (1) bekezdése „A Magyar Köztársaság fegyveres erői: a honvédség és a határőrség”. A Belügyminiszter a törvényben azért is szerepel, mert a Határőrség a Belügyminisztériumhoz tartozik. Tehát azért zsákutca a 7.§. (2) bekezdés mint hivatkozási pont a tábormok Köztársasági Elnök általi felmentéséhez, mert a jogszabály alkotói egyáltalán nem azért emelték bele a Honvédelemről szóló törvénybe, hanem azért van benne, mert a Határőrségre is vonatkozott a Honvédelmi törvény és mint annak jogszabályi felügyeletét a Belügyminiszter látja el, így bizonyos esetekben – rendkívüli állapot, hadiállapot – szükség lehet személyi változtatásokra mint kinevezés vagy felmentés.

A szolgálati törvénybe öt évvel később, a 2009. évi CXLI törvény 9.§-a iktatta be a tényleg sokáig hiányzó rendelkezést: 1996. évi XLIII. törvény 36.§. (4) bekezdés: *Tábormok szolgálati viszonyának létesítéséről, megszüntetéséről, hivatásos állományba visszavételéről, tábormoki rendfokozatba történő kinevezéséről, előléptetéséről, valamint a tábormokra vonatkozó rendfokozatot vagy szolgálati viszonyt érintő fegyelmi fenyítés kiszabásáról a miniszter javaslatára a köztársasági elnök dönt.*

Megjegyzés még: A 2011: CXXVIII. törvény 150. §-a hatályon kívül helyezi, újonnan a 2012. CCXIV. törvény 6. §-a iktatta be.

A ma hatályos, a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról 2015. évi XLII. törvény 32. § (1) bekezdése szerint

„A hivatásos állomány tábormoki rendfokozati állománycsoportba tartozó tagja (a továbbiakban: tábormok) szolgálati viszonyának létesítéséről, megszüntetéséről, a tábormoki rendfokozati állománycsoportba tartozó rendfokozatba történő kinevezéséről vagy előléptetéséről, a tábormoki rendfokozat visszavonásáról, továbbá a tábormokra vonatkozó rendfokozatot vagy szolgálati viszonyt érintő fegyelmi fenyítés kiszabásáról – az állományilletékes parancsnok által lefolytatott fegyelmi eljárást követően – a miniszter javaslatára a köztársasági elnök dönt.”

Természetesen a 1993. évi CX. törvényre történő hivatkozás ez után már egyáltalán nem jelenik meg, hiszen rájöttek annak nem helyes hivatkozására.

8.13) Kétszer mentek nyugdíjba?

Nem, de biztos ami biztos, kétszer leírják. Dr. Kurucz Ferenc rendőr dandártábornok a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2005. január 14.-i hatállyal és dr. Tuza László rendőr dandártábornok a Heves Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2005. január 31.-i hatállyal nyugállományba vonul. A két tábornoknak egymást követő határozat számmal és KEH ügyszámmal készül el először 2005. január 18.-án a szolgálati jogviszony megszüntetéséről szóló Köztársaság Elnöki határozat. Március 18.-án, napra pontosan kettő hónap múlva szintén egymást követő határozat számmal és KEH ügyszámmal készül el ismét a szolgálati jogviszony megszüntetéséről szóló Köztársaság Elnöki határozat.

6/2005. (I. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *dr. Kurucz Ferenc* rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát, érdemei elismerése mellett, 2005. január 14-i hatállyal – az 1949. évi XX. törvény 30/A. §-a (1) bekezdésének *i)* pontja, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 59. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja alapján – megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/0033/2005.

35/2005. (III. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *dr. Kurucz Ferenc* rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát, érdemei elismerése mellett, 2005. január 14-i hatállyal – az 1949. évi XX. törvény 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontja, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 59. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/0874/2005.

7/2005. (I. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *dr. Tuza László* rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát, érdemei elismerése mellett, 2005. január 31-i hatállyal – az 1949. évi XX. törvény 30/A. §-a (1) bekezdésének *i)* pontja, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 59. §-a (1) bekezdésének *a)* pontja alapján – megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/0034/2005.

36/2005. (III. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről

A belügyminiszter előterjesztésére *dr. Tuza László* r. dandártábornok szolgálati viszonyát, érdemei elismerése mellett, 2005. január 31-i hatállyal – az 1949. évi XX. törvény 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontja, valamint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 59. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – megszüntetem, egyben nyugállományba helyezem.

KEH ügyszám: V-5/0875/2005.

A különbség egy szó megváltoztatása. A januári határozatokban „bevezetésnek” szó szerepel a két törvényi hivatkozásnál a márciusi határozatokban „bevezetés” szó szerepel. Alapvetően mind a kettő szóhasználat elfogadható.

Nincs határozat visszavonásról vagy módosításról szó, kétszer készültek el az iratok két hónap különbséggel. Azt tudom elképzelni, hogy ebben a két esetben két külön személy lehetett a készítője és valami adminisztrációs hiba folytán nem tudta jobb kéz mit csinált már meg a bal.

8.14) Mikor is? Hogyan is? Melyik is?

A magyar nyelv és nyelvtan különleges. A világon elismerten az egyik legnehezebben megtanulható a külföldiek számára, de anyanyelvüként is sok mindenre kiterjedően oda kell figyelni. Jó példák erre Joó Imre nyugállományú rendőr dandártábornok a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság bűnügyi igazgatója, dr. Mikó István nyugállományú rendőr vezérőrnagy az ORFK Szervezett Bűnözés Elleni Koordinációs Központ vezetője, dr. Lázár János nyugállományú rendőr dandártábornok az ORFK bűnügyi főigazgató-helyettese, dr. Hatala József nyugállományú rendőr altábornagy ORFK közbiztonsági főigazgatója esete 2006-ban.

275/2006. (XII. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornoki kinevezésről

Az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontja alapján, az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére Joó Imre rendőr ezredest, a Vas Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Szervek vezetőjét – nyugállományba helyezése alkalmából – 2006. december 31-ei hatállyal rendőr dandártábornokká kinevezem.

KEH ügyszám: V-5/5642/2006.

A határozat címe és a határozat tartalma kíván összevetést. A határozat tartalma, hogy az ezredes Úr nyugállományba megy és dandártábornokká kinevezik. A kettő együtt nem megy. Ezredest nem a Köztársasági elnök helyez nyugállományba, hanem az állományilletékes vezető. A cím szerint dandártábornoki kinevezésről szól a határozat. Elfogadjuk, de ott a hiba, hogy „nyugállományba helyezése alkalmából”. Mikor? Mert ha 2006. december 31.-e után helyezik nyugállományba, akkor kellene lenni egy nyugállományba helyezési Köztársasági Elnöki határozatnak, akkor amikor a nyugállományba vonulás megtörténik de ilyen nincs. Helyesen a cím és a tartalom egy változata lehetséges. Cím: rendőr dandártábornoki kinevezésről és nyugállományba helyezéséről. Tartalom: 2006. december 31.-i hatállyal rendőr dandártábornokká kinevezem, 2007. január 01-i hatállyal szolgálati jogviszonyát megszüntetem, nyugállományba helyezem.

A következő három tábornok esete nagyon hasonló és már tartalmaz olyan helyes elemet, amit az előzőnél hiányosság volt.

274/2006. (XII. 18.) KE határozat
rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről, nyugállományba helyezéséről és vezérőrnagyi előléptetéséről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i)* pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (1) bekezdés *d)* pontja alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére dr. Mikó István rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát 2007. február 26-ai hatállyal felmentéssel megszüntetem,

valamint 2007. február 27-ei hatállyal nyugállományba helyezem és a Hszt. 81. § (1) bekezdése alapján rendőr vezérőrnaggyá előléptetem.
KEH ügyszám: V-5/4115/2006.

273/2006. (XII. 18.) KE határozat

rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről, nyugállományba helyezéséről és vezérőrnagyi előléptetéséről

Az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 56. § (2) bekezdése *c*) pontja alapján az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére dr. Lázár János rendőr dandártábornok szolgálati jogviszonyát 2006. december 30-ai hatállyal megszüntetem, valamint 2006. december 31-ei hatállyal nyugállományba helyezem és a Hszt. 81. § (1) bekezdése alapján rendőr vezérőrnaggyá előléptetem.
KEH ügyszám: V-5/4244/2006.

137/2006. (VII. 27.) KE határozat

rendőr vezérőrnagy szolgálati viszonyának megszüntetéséről, nyugállományba helyezéséről és rendőr altábornagyi előléptetéséről

Az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában biztosított jogkörömben dr. Hatala József rendőr vezérőrnagy szolgálati viszonyát a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény 56. § (2) bekezdés *c*) pontja alapján 2006. július 15-ei hatállyal felmentéssel megszüntetem, és őt 2006. december 31-ei hatállyal nyugállományba helyezem. Ugyanezen időponttal – életpályájának elismeréseként – rendőr altábornaggyá előléptetem.
KEH ügyszám: V-5/3242/2006.

Mindhárom esetben a hiba csak egy szó, ami hiányzik, „nyugállományú”. A cím részben is és a tartalmi részben is. Ha már ekkor és ekkori dátum hatállyal nyugállományba helyezi és ez és ez alapján nyugállományú rendőr vezérőrnaggyá vagy altábornaggyá előlépteti. A címben: és nyugállományú rendőr altábornagyi előléptetéséről.

Fokozva, de már jó értelemben, az alábbi határozat a jó minta az előzőekre:

297/2007. (XII. 15.) KE határozat

rendőr dandártábornok szolgálati viszonyának megszüntetéséről, nyugállományba helyezéséről és nyugállományú rendőr vezérőrnagyi előléptetéséről

Az igazságügyi és rendészeti miniszter előterjesztésére, az Alkotmány 30/A. §-a (1) bekezdésének *i*) pontjában biztosított jogkörömben, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (Hszt.) 53. § *a*) pontja alapján dr. Ignác István rendőr dandártábornok szolgálati viszonyát 2007. december 30-án megszüntetem, és a Hszt. 57. § (3) bekezdése alapján 2007. december 31-ei hatállyal nyugállományba helyezem, valamint nyugállományba helyezésével egyidejűleg nyugállományú rendőr vezérőrnaggyá előléptetem.
KEH ügyszám: V-5/4911/2007.

8.15) Fontos a pontos jogszabályi hivatkozás

Egy határozat meghozatalánál a jogszabályi hivatkozás pontossága nagyon fontos, mert egy határozat ellen panasszal és jogorvoslással lehet élni. Főleg akkor domborodik ki egy hiba, ha a másik félben jogos vagy nem jogos sértettség is van.

A 2006. őszén történt sajnálatos politikai eseménysorozatot nem kell bemutatnom. A Rendőrséget is érintő eseménysorozat kivizsgálását követően természetesen felelősöket is kellett találni. A miniszterelnök 2007-ben meneszti dr. Bene László rendőr altábornagy Országos Rendőr-főkapitányt és Gergényi Péter rendőr vezérőrnagy a Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjét.

Dr. Bene László szolgálati jogviszonyát a 110/2007. (VI. 6.) KE határozat (KEH ügyszám: V-5/2194/2007.) és Gergényi Péter szolgálati jogviszonyát 111/2007. (VI. 6.) KE határozat (KEH ügyszám: V-5/2193/2007.), mindkettejük esetében 2007. november 30.-i hatállyal szüntette meg.

A jogszabályi hivatkozás mindkét esetben: 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 56. § (2) bekezdés c) pontja, mely szerint „*A hivatásos állomány tagjának a szolgálati viszonyát felmentéssel meg kell szüntetni, ha a vezetői kinevezés visszavonását követően a 245/D. § (2) bekezdése szerinti beosztás nem biztosítható.*”

Mindkettőjük esetén elszámolták a felmentési idő hosszát, ezért azt módosítani kellett. Módosították a határozatokat, így dr. Bene László esetében a 269/2007. (XII. 1.) KE határozatba (KEH ügyszám: V-5/2194-3/2007.), Gergényi Péter esetében a 270/2007. (XII. 1.) KE határozatba (KEH ügyszám: V-5/2193-3/2007.) bekerült a *tekintettel a Hszt. 57. § (1) bekezdésére* és 2007. november 15.-re módosult a megszüntetése dátuma.

Mindketten nyugállományba vonultak, talán ezt is bele kellett volna írni a határozatokba.

8.16) Nyugállományú tábormok reaktíválása

A reaktíválás szó jelentése a magyar értelmező szótárban azt, jelenti, hogy egy elbocsátott, szolgálton kívüli viszonyba vagy nyugállományba helyezett tisztviselőt, újra tényleges szolgálatba állítanak, hivatalba visszahelyeznek. Nyugállományút csak akkor lehet reaktíválni hivatásos szolgálati jogviszonyba, amíg a nyugdíjkorhatár felső határát el nem éri.

A Köztársasági Elnök 173/2007. (IX. 21.) KE határozatával (KEH ügyszám: V-5/3393-1/2007.) az 1996. évi XLIII. törvény 64. § (1) bekezdése alapján Zsinka András nyugállományú rendőr dandártábornokot 2007. augusztus 30-ai hatállyal rendőr dandártábornokká kinevezte és a hivatásos állományba visszavette. Az ORFK főosztályvezetője, majd az ORFK humánszolgálat vezetője 2007 – 2010 között. Ő az első nyugállományú tábormok, akit reaktíválnak.

Az 145/2009. (X. 22.) KE határozatban (KEH ügyszám: IV-6/03969/2009.) tényleges nyugállományba helyezik 2009. október 19.-én. A 101/2012. (V. 2.) KE határozattal (KEH ügyszám: IV-6/01531/2012.) 2012. április 24-ei hatállyal nyugállományú rendőr vezérőrnaggyá majd a 301/2022. (X. 20.) KE határozattal (KEH ügyszám: KEH/6528-2/2022.) 2022. október 23-ai hatállyal nyugállományú rendőr altábornagy rendfokozatba előléptetik.

A BM személyügyi főosztályvezetője 2010-től négy éven át, 2014-től haláláig a BM személyügyi helyettes államtitkára.

Történt továbbá reaktíválás 2008-ban, amikor a 133/2008. (V. 30.) KE határozattal (KEH ügyszám: IV-6/02715/2008.) a 1996. évi XLIII. törvény 64. § (2) bekezdése alapján dr. Piros Attila

nyugállományú rendőr dandártábornokot 2008. június 1-jei hatállyal a hivatásos állományba visszavették. Később a Somogy Megyei Rendőrfőkapitányságot, majd a Csongrád Megyei Rendőrfőkapitányságot vezette, jelenleg a Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Rendészettudományi Karon mesteroktató.

A rekordnak is számító és egyben utolsó reaktiválása nyugállományú tábornokoknak 2010-ben zajlott. Történelmi tény, az Országgyűlési választásokon az addigi legnagyobb ellenzéki pártszövetség került kormányalakítási pozícióba. Belügyminiszternek 1998 – 2002 közötti időszak után újra dr. Pintér Sándor került kinevezésre.

Az 1996. évi XLIII. törvény 64. § (1) bekezdése alapján a 194/2010. (VI. 28.) KE határozattal dr. Hatala József nyugállományú rendőr altábornagyot 2010. június 25-ei hatállyal a Rendőrség hivatásos állományába rendőr altábornagy rendfokozattal visszavették és az Országos Rendőr-főkapitányság vezetésére kinevezték. (KEH ügyszám: IV-6/02237/2010.)

Az 1996. évi XLIII. törvény 64. § (1) bekezdése alapján a 200/2010. (VII. 6.) KE határozattal Lajtár József nyugállományú határőr vezérőrnagyot 2010. július 1-jei hatállyal a Rendőrség hivatásos állományába rendőr vezérőrnagy rendfokozattal visszavették és az ORFK gazdasági főigazgatójává kinevezték. (KEH ügyszám: IV-6/02343/2010.)

Az 1996. évi XLIII. törvény 64. § (1) bekezdése alapján 203/2010. (VII. 14.) KE határozattal Béndek József nyugállományú rendőr altábornagyot a Rendőrség hivatásos állományába 2010. július 12-ei hatállyal rendőr altábornagy rendfokozattal visszavették. (KEH ügyszám: IV-6/02360/2010.). Reaktiválásának oka nem rendőri. Kinevezik a Vám és Pénzügyőrség Országos Parancsnokává, hogy levezényelje a VPOP és az Adóhatóság egyesülését, melynek során létrejön a Nemzeti Adó és Vámhivatal.

Az 1996. évi XLIII. törvény 64. § (2) bekezdése alapján a 289/2010. (XI. 29.) KE határozattal dr. Havasi Zoltán nyugállományú rendőr dandártábornokot 2010. október 4-ei hatállyal a Rendőrség hivatásos állományába dandártábornok rendfokozattal visszavették. (KEH ügyszám: IV-6/04852/2010.).

8.17) Ugyanaz a hiba:

A határőr tábornok kérdéskörével az 5. részben már foglalkoztam, de foglalkoznom kell másik megközelítésből is. A Határőrség 2007. december 31-vel megszűnt, jogutódja minden tekintetben a Rendőrség. A nyugállományba 2007-ben nem vonuló, rendelkezési állományban lévő határőr tábornokokat a Köztársasági Elnöknek rendőr tábornokoknak kellett volna kineveznie 2008. január 01.-e után. Nem történt meg. Nyugállományba is úgy kerülnek, mint határőr tábornok.

Lukács Sándor dandártábornok esetében a 32/2008. (I. 30.) KE határozat (KEH ügyszám: V-5/5351/2007.), Rolyák József dandártábornok esetében 33/2008. (I. 30.) KE határozat (KEH ügyszám: V-5/5350/2007.). Mindkettejük szolgálati jogviszonya 2008. június 30.-án szűnik meg, 2008. július 01-i hatállyal vonulnak nyugállományba. A határozatokat 2008. január 07.-én írja alá a Köztársasági Elnök

Nyolc hónappal a Határőrség megszűnését követően dr. Kátai László nyugállományú határőr ezredest a 173/2008. (VIII. 20.) KE határozattal (KEH ügyszám: IV-6/03695/2008.) 2008. augusztus 20.-i hatállyal, nyugállományú határőr dandártábornokká nevezik ki. Erre a hibára magam nem tudok magyarázatot adni, csak az aki a dokumentumot elkészítette. Már csak azért sem mert, mert teljesen helyesen prof. dr. Fórizs Sándor nyugállományú határőr ezredest, a 218/2008. (X. 31.) KE határozattal (KEH ügyszám: IV-6/04627/2008.), 2008. október 23.-i hatállyal nyugállományú rendőr dandártábornokká nevezik ki.

De ott van egy korábbi helyes eset, Bendes Győző nyugállományú határőr dandártábornoké. Nyugállományba 2007. november 01.-vel vonul. A 89/2008. (III. 21.) KE határozatban (KEH ügyszám: IV-6/01539/2008.) 2008. március 15.-i hatállyal nyugállományú határőr dandártábornokot nyugállományú rendőr vezérőrnaggyá előléptetik.

8.18) Három fegyveres szerv tábornokai is voltak

Egy fegyveres szerv hivatásos állományú, tábornoki rendfokozatú tagjának lenni is elismerés. Nem volt ritka korábban sem, hogy egyik fegyveres szervtől egy másik fegyveres szervebe érkezik tábornoki rendfokozatú személy. De három fegyveres szervnél is tábornoki rendfokozatú, vezető beosztású legyen valaki, az már nem csak teljesítmény, hanem elismerés is.

Az első dr. Tóth László, akit 2005-ben léptetnek elő határőr dandártábornoknak (KEH ügyszám: V-5/2124/2005.), akkor már a Határőrség Országos Parancsnokság gazdasági főigazgatója. A Rendőrség – Határőrség integrációját követően 2008. január elsejétől rendőr dandártábornokként az Országos Rendőr-főkapitányság Gazdasági Ellátó Igazgatóságának igazgatója (rendőr dandártábornokká kinevező KE határozat nincs). Majd 2008.04.15-jétől 2010. júniusáig a Büntetés-végrehajtás Országos parancsnokának gazdasági és informatikai helyettese, büntetés-végrehajtási vezérőrnagy (KEH ügyszám: IV-6/02027/2008).

Másodikként Béndek József, aki határőr altábornagyi rendfokozatban a Határőrség Országos Parancsnokaként érte meg a Rendőrség és a Határőrség integrációját, 2008. január 01-vel rendelkezési állományba került, rendőr altábornagy lett (rendőr altábornaggyá kinevező KE határozat nincs), 2009. szeptember 2-ai hatállyal szolgálati nyugállományba ment (KEH ügyszám: IV-6/03490/2009). Reaktiválják 2010. július 12-ei hatállyal rendőr altábornagy rendfokozattal (KEH ügyszám: IV-6/02360/2010). Kinevezik a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokává (Magyar Közlönyben nem jelenik meg pénzügyőr altábornagyi kinevezésről KE határozat). Az APEH és a VPOP összevonásával 2011. január 01-vel létrejön a Nemzeti Adó- és Vámhivatal. A Belügyminisztériumba visszakerül vezénnyelssel 2011. április 01-vel a belügyminiszter kérésére. Nincs KE határozat a nyugállományba helyezéséről pedig 2021-ben lett 65 éves.

Harmadikként Lajtár József, határőr dandártábornokként vonul nyugállományba 2002. április 30-i hatállyal (KEH ügyszám: V-5/1618/2002). Nyugállományú határőr vezérőrnaggyá kinevezik 2002. június 27-i hatállyal (KEH ügyszám: V-5/1638/2002). Reaktiválják 2010. július 1-jei hatállyal a Rendőrség hivatásos állományába rendőr vezérőrnagy rendfokozattal visszaveszik (KEH ügyszám: IV-6/02343/2010), az Országos Rendőr-főkapitányság gazdasági igazgatója lesz. A büntetés-végrehajtás országos parancsnokának gazdasági és informatikai helyettesévé 2014-ben nevezik ki (*nincs KE határozat*), 2019. január 31-ei hatállyal, a szolgálat felső korhatárának eléréseivel tényleges nyugállományba vonul (KEH ügyszám: KEH/00332-2/2019).

8.19) Doktori címmel rendelkezők

Alapvető követelmény, hogy tiszti beosztást betölteni 1990 után a Rendőrtiszti Főiskola és a határőrök esetében a Kossuth Lajos Katonai Főiskola (ennek megszűnését követően a Rendőrtiszti Főiskola Határőr szakán), majd jogutódként a Nemzeti Közszerződési Egyetem Rendészettudományi Kar elvégzése után lehetett, lehet. A doktori cím megszerzése már

magasabb felsőfokú végzettséggel lehetséges, többségében valamelyik egyetem jogtudományi karán végeztek a tábornokok korábban.

Nem volt követelmény a Rendőrségnél és az egykori Határőrségnél sem az, hogy tábournoki rendfokozatba csak az léptethető elő, akinek van felsőfokú, doktori végzettsége. A képesítési követelmény rendszerben változás történt 2015-ben. A belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről szóló 30/2015. (VI. 16.) BM rendeletben foglaltak szerint bizonyos beosztások már szakirányú egyetemi végzettséghez kötöttek, ezeket a 9. mellékletben sorolja fel.

Az 1989.10.23. – 2024.12.31. közötti időszakban előléptetett és éppen regnáló tábournokok közül 15 határőr és 145 rendőr tábournok rendelkezett illetve rendelkezik doktori címmel. Ha összevetjük azzal, hogy a vizsgált időszakban 234 rendőr és 51 határőr tábournok kerül előléptetésre vagy regnál, akkor kimondhatjuk, hogy a rendőr tábournokok 61,9 %-a, a határőr tábournokok 29,4 %-a rendelkezett, rendelkezik doktori címmel járó felsőfokú egyetemi végzettséggel.

Érdekesség, hogy Nováki Balázs határőr altábornagy és Béndek József határőr altábornagy HŐR országos parancsnokként valamint Forgács László rendőr vezérőrnagy és Papp Károly rendőr altábornagy ORFK vezetőként nem rendelkezett felsőfokú egyetemi végzettséggel járó doktori címmel.

8.20) Érdekes gyakorlat

Kimutatható vált egy érdekes „gyakorlat” 2016-tól, melynek alapvető motivációjának az elismerés adhatja. Azon tábournokot, akit nyugállományba vonulása előtt rövid idővel de maximum fél éven belül tábournoki rendfokozatban előléptetnek magasabb tábournoki rendfokozatba, véleményem szerint gesztus is lehet, de elismerés is. Nem közvetlenül akkor történik az előléptetés amikor nyugállományba vonul a tábournok, hanem ténylegesen 1 vagy 6 hónappal előtte azaz büszkén viselheti még hivatali regnálása alatt a magasabb tábournoki rendfokozatot. Íme a példák:

A Belügyminisztérium rendészeti államtitkára 2016-ban Tasnádi László rendőr vezérőrnagy, akit a 408/2016. (X. 28.) KE határozattal 2016. október 23-ai hatállyal rendőr altábornaggyá előléptettek (KEH ügyszám: IV-6/05544-2/2016.) 2016. november 30-ai hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével nyugállományba vonul (393/2016. (X. 14.) KE határozat, KEH ügyszám: IV-6/05318-2/2016.). Itt annyi az érdekesség, hogy 2016. október 16.-án kelt KE határozat a nyugállományba helyezésről követően 2016. október 28.-án kelt KE határozattal lépteti elő altábornaggyá, két nappal a nyugállományba helyezés előtt, de 2016. október 23.-i hatállyal.

A Tolna Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét dr. Soczó László rendőr dandártábornokot a 140/2017. (IV. 24.) KE határozattal 2017. április 24-ei hatállyal rendőr vezérőrnaggyá előléptetik (KEH ügyszám: IV-6/01938-2/2017.) majd 2017. július 31-ei hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével a 222/2017. (VI. 26.) KE határozattal nyugállományba helyezik (KEH ügyszám: IV-6/02790-2/2017.). A két határozat között két hónap telt el, az előléptetés és a nyugállományba vonulás közötti időtartam több mint három hónap.

dr. Lukács János György rendőr dandártábornokot a Csongrád Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét a 419/2017. (X. 31.) KE határozattal 2017. október 23-ai hatállyal rendőr vezérőrnaggyá előléptetik (KEH ügyszám: IV-6/04948-2/2017.) majd 2017. november 30-ai hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével nyugállományba helyezik a 454/2017. (XI. 30.) KE határozattal (KEH ügyszám: IV-6/05244-2/2017.). Ebben az esetben 7 nap telik el az előléptetés és a nyugállományba vonulás között, a KE határozatok 1 hónapos eltérésűek viszont jelképes az előléptetés dátuma, mert nemzeti ünnep alkalmára esik. Érdekesség az ő esetében, hogy 1997. augusztus 1-től látta el a Csongrád MRFK vezetését, ami 20 év és 3 hónap megyei főkapitányi regnálást jelent.

Vezérőrnaggyá léptették elő 2019. október 23-ai hatállyal a Pest Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét, dr. Mihály István rendőr dandártábornokot a 432/2019. (X. 22.) KE határozattal (KEH ügyszám: KEH/04682-2/2019.) és 2019. december 31-ei hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével nyugállományba helyezték a 504/2019. (XII. 5.) KE határozattal (KEH ügyszám: KEH/05087-2/2019.). Szintén szimbolikus a nemzeti ünnep alkalmából történő előléptetés. Ebben az esetben kicsivel több mint két hónap telik el a nyugállományba vonulásig.

A Győr-Moson-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét Csizmadia Gábor rendőr dandártábornokot a 285/2020. (VII. 3.) KE határozattal léptetik elő vezérőrnaggyá 2020. augusztus 20-ai hatállyal (KEH ügyszám: KEH/02577-2/2020.). A szolgálat felső korhatárának elérésével 2020. augusztus 31-ei hatállyal a 362/2020. (VIII. 25.) KE határozattal nyugállományba vonult (KEH ügyszám: KEH/02838-2/2020.). Szintén nemzeti ünnep alkalmából léptetik elő, viszont a határozat július 03.-i, tehát itt is előre gondolkodtak viszont csak 10 napig hordhatja aktív állományuként a vezérőrnagyi rendfokozatot.

A Rendészeti Oktatási Kiképző Központ vezetőjét, dr. Dsupin Ottó rendőr dandártábornokot a 6/2021. (I. 14.) KE határozattal 2021. február 1-jei hatállyal rendőr vezérőrnaggyá előléptették (KEH ügyszám: KEH/00207-1/2021.), a 79/2021. (II. 24.) KE határozattal 2021. február 28-ai hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével nyugállományba helyezték (KEH ügyszám: KEH/00683-2/2021.). A Határőrségtől került 2007-ben az integráció során a Rendőrség állományába még főtiszti rendfokozatban. Ő is rövid ideig hordja új rendfokozatát aktív állományban.

Dávid Károly rendőr dandártábornokot, a Bács – Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét 2022. április 24-ei hatállyal a 135/2022. (V. 4.) KE határozattal rendőr vezérőrnaggyá előléptették elő (KEH ügyszám: KEH/02030-2/2022.). Szintén a szolgálat felső korhatárának elérésével 2022. november 30-ai hatállyal nyugállományba helyezik a 329/2022. (XI. 25.) KE határozattal (KEH ügyszám: KEH/7021-2/2022.). A Rendőrség Napja alkalmából léptetik elő, mindenképpen szimbolikus az ünnepi dátum. Ami viszont rekord, hogy a vezérőrnagyi előléptetés és a nyugállományba helyezés között 7 hónap és 6 nap telik el, azaz a leghosszabb ideig hordja aktív állományban új rendfokozatát.

Kiemelendő még három tény és egyben rekordok is. A dandártábornoki rendfokozatot 23 év 10 hónapig viseli, 1998. június 27-i hatállyal lesz határőr dandártábornok (73/1998. (VI. 9.) KE határozat). Az Orosházi Határőr Igazgatóság vezetője 1992-ben lett a Határőrség 2007-es megszűnéséig, majd a Bács Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője. Ha a határőr igazgatósági vezetői beosztást és a megyei rendőr-főkapitányi beosztást egy szinten kezeljük, akkor 30 évig volt magas vezetői beosztásban. Hivatásos szolgálati jogviszonyban 43 évet töltött el, viszont beszámítva a Kossuth Lajos Katonai Főiskola (határőr szak) éveit, akkor 46 év a fegyveres szervek szolgálatában.

A Vas Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjét, dr. Tiborcz János rendőr dandártábornokot 2022. április 24-ei hatállyal rendőr vezérőrnaggyá előléptették a 133/2022. (V. 4.) KE határozattal (KEH ügyszám: KEH/02028-2/2022.). A 191/2022. (V. 26.) KE határozattal 2022. május 31-ei hatállyal, a szolgálat felső korhatárának elérésével nyugállományba helyezték (KEH ügyszám: KEH/02283-2/2022.). Az előléptetés napja szintén szimbolikus, a Rendőrség Napja. Másfél hónapig sem hordja aktív állományban az új rendfokozatát.

Tényként állapíthatjuk meg, hogy nem minden nyugállományba vonuló tábornokot léptetnek elő nyugdíjazása előtt, azaz mindenképpen szakmai és humán elismerés kifejezéseként tekinthetünk erre a gyakorlatra. Természetesen teljes életpályát lehet ezzel méltón elismerni, a megvalósult és be is mutatottak közül egy esetben ez kivételt jelent.

9.) Konklúziók

A tanulmány megírásának ötletét egy előző tanulmányom vetette fel. A „Rendszerváltó rendőr tábornokok” tanulmány megírásakor ütköztem olyan jogi anomáliákba, amelyek felkeltették a figyelmemet. Az egyik anomália volt, hogy ki nevezi és lépteti elő a tábornokokat? A Minisztertanács? a Köztársasági Elnök? Mivel az 1989. október 23.-a és 2024. december 31.-e közötti rendőr és határőr tábornoki kinevezéseket, előléptetéseket teljesen egészében fel tudtam dolgozni a rendelkezésre álló fizikai és digitális archívumok, nyilvántartások, gyűjtemények segítségével ezért el kezdtem vizsgálni azokat.

Újabb és újabb anomáliák sorakoztak fel, újabb és újabb kérdések merültek fel és a legnagyobb felismerések bizonyos összefüggések meglátásában ekkor kerültek felszínre. A különlegességek és érdekességek rész pontosan ezért került a tanulmányban több alcímen keresztül kifejtésre. Lehetett e volna még több? Igen, de nem tényfeltáró újságíró vagyok, hanem kutató, így határvonalat is kellett szabnom. Nem a tanulmány terjedelmének növekedése, hanem a cél és a motívum miatt. A legnagyobb problémákat a politikai és szakpolitikai és a ki – kinek a kicsodája és miért – hogyan – mikor – hol kérdéskörei jelentették. Kvázi a kriminalisztika hét kérdése is felmerült.

Egy nagyon egyszerű, de nem egyedi példa: XY nyugállományú rendőr tábornok aki pénzügyi – gazdasági vonalon szerzett mindennemű ismeretet és kapcsolatrendszert, hogyan és miként importálja ezeket civil életében a gazdasági tevékenységének folytatásába. A rendszerváltást követően nyugállományba vonuló tábornok honvédségi múlttal is rendelkezett ezért kapcsolatai és tevékenysége révén egy multinacionális cég szolgálatába állva természetesen kihasználja azokat és megszerzi cégének évekre a kiüresedő szovjet majd magyar laktanyák őrzés – védelmi feladatait. Ez pedig egy csepp a tengerben. Nem is merve érinteni a rendszerváltás előtti homályos és mély tevékenységek tényét a rendszerváltás utáni időszakra átmentve mint tudás és féltve őrzött titkok formájában.

A legnagyobb megbotránkozást mégis az keltené, ha faji, etnikai, vallási, politikai elköteleződési, baráti, rokonai, bűnelkövetési és más egyéb érzékeny megvilágítású tárgykörben is tényfeltárás történhetne az egyes magas beosztású tábornoki kinevezések, előléptetések területén vagy annak esetleges szándékában. Senkinek ne legyen kétsége, történt ilyen.

Milyen egyszerű dolgokból, tényekből, adatokból, információkból lehetnek milyen bonyolult dolgok. A Tanú című film egyik alapvető állítása jut eszembe: „... a tények makacs dolgok!”.

Az 1989-es rendszerváltást követően a Köztársasági Elnök (*továbbiakban: KE*) a Népköztársaság Elnöki Tanácsának (*továbbiakban: NET*) kinevezési és előléptetési gyakorlatát folytatta, majd a különböző jogszabályok megjelenésével a fokozatosan bővült jogszabályi hivatkozásokkal is a határozat. Ha egyszerre, egy napon több tábournoki előléptetés történt 1989 előtt akkor a NET határozatban egy határozati szám alatt került kihirdetésre. Ez 1989 után megváltozott fokozatosan, kialakult, hogy különböző szervek tábournokai valamint azonos szerv tábournokainak előléptetése során személyenként hozott KE határozatban került kihirdetésre. Véleményem szerint ez utóbbi gyakorlat volt a legszemélyesebb érzületű. Az utóbbi három évben viszont visszatért az a gyakorlat, hogy egyszerre egy határozatban több tábournokot léptetnek elő. Ez azért sem érhető, hiszen a KE átlagban egy év alatt 400 – 500 határozatot hoz, melynek többségében bírókat nevez ki vagy ment fel, egyetemi tanárokat nevez ki vagy ment fel, kitüntetések adományoz, nagyköveket nevez ki vagy ment fel Tehát a tábournoki előléptetések – minden szervet ideértve – az összes határozat számának tükrében 15 - 20%.

Az évek teltével kialakult egy általánosnak nevezhető alaki, formai rendszer, mely napjainkra visszakanyarodott részben a NET időszakra. Szemmel látható és a tanulmányban is kifejtettem, egy határozat milyen alaki tartalmi követelmények mentén lehetne teljes.

Szintén változó, nem lehet ciklikusságot megállapítani abban, hogy a KE határozatokban hol „kinevezem”, hol „előléptetem” szó szerepel. Kinevezni valakit valamilyen szerv élére kell, de a KE nem kinevezi az Országos Rendőr-főkapitányt vagy az Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság vezetőjét, mert nem az ő hatásköre. Előléptetni viszont a fegyveres szervek rendszerében magasabb rendfokozatba történő előrelépést jelent, ez lehet a jelenlegi beosztásának megtartásával vagy magasabb beosztásba történő kinevezéssel kapcsolatban. Tábournokok esetében ez már a KE hatásköre a korábbi Alkotmány és a jelenleg hatályos Alaptörvény szerint.

Balotaszállás, 2025.02.10.

Felhasznált irodalom, jogszabályok, forrásanyagok:

- Petőfi Sándor – Négy nap dörgött az ágyú (versidézet)
- Magyar Közlönyök
- Belügyi Közlönyök
- Rendőrségi Közlönyök
- Magyar Rendőr című hetilapok
- Rendőrségi Évkönyvek
- Révai Nagy Lexikon 1925.
- 1872. évi XXXVI. tc. Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről
- 1881. évi XXI. törvénycikk Budapest-fővárosi rendőrségről
- 1903. évi VIII. törvénycikk alapján különös hatáskörrel szervezett határrendőrségről
- 5047/1919. M.E. számú országos egységes szervezettel rendelkező Magyar Állami Rendőrség létrehozásáról
- 1920. évi I. törvénycikke az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről.
- 276.455/1945. IV.—12. B. M. számú rendelete a magyar államrendőrség egyenruházati és felszerelési szabályzata

- 1946. évi I. törvényt
- 195.000/1947. B.M. számú rendelete egyenruházati és felszerelési szabályzat a Rendőrség részére (R-9)
- 1949. évi XX. törvény a Magyar Népköztársaság Alkotmánya
- 4353/1949/268/M.T. sz. rendelete a Határőrség Államvédelmi Hatóság kötelékébe
- 1951. májusában (iktatószám nélküli) kiadott Ideiglenes egyenruházati és felszerelési szabályzat a Rendőrség részére
- 500/6/1953. sz. M.T. határozatával az ÁVH-nak a Belügyminisztériummal történő összevonása
- 6-200/1957 iktatószámú 1957.május hó 14.-n kelt Belügyminiszter 17. számú parancsa a *Rendőrség beosztottai részére új mintájú és színű egyenruházat* rendszeresítését
- 6-21/1957. iktatószámú 1957. június hó 20.-n kelt Belügyminiszter helyettesének 39. számú utasítása rendelkezik a 6-200/1957 számú Belügyminiszteri rendelet végrehajtásáról
- Népköztársaság Elnöki Tanácsának 1949 – 1989 közötti határozatai
- Minisztertanács határozatai 1949 – 1990 között
- Köztársasági Elnök határozatai 1989. október 23. – 2024. december 31 között
- 1/1990. (1.10.) BM rendelete a Magyar Köztársaság Rendőrségének Szolgálati Szabályzatáról
- 1993. évi CX. törvény a Honvédelemről
- 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről
- 6/1994. (BK 7.) Belügyminiszteri utasítás a rendvédelmi szerveknél módosított rendfokozati rendszer szabályai alkalmazásáról
- 1996. év XLIII törvény a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról
- 329/2007. (XII. 13.) Kormány rendelet a Rendőrség szerveiről és a Rendőrség szerveinek feladat- és hatásköréről
- 2009. évi CXLI törvény a Hszt módosításáról
- Alaptörvény 2011
- 2011: CXXVIII. törvény a Hszt módosításáról
- 2012. CCXIV. törvény a Hszt módosításáról
- 2012. évi CCV. törvény a honvédek jogállásáról
- 30/2015. (VI. 16.) BM rendelet a belügyminiszter irányítása alatt álló rendvédelmi feladatokat ellátó szerveknél a hivatásos szolgálati beosztásokról és a betöltésükhöz szükséges követelményekről
- 2015. évi XLII. törvény a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról

- Nemzeti Jogszabálytár – www.njt.hu
- Magyar Rendőr fotóarchívum: <https://magyarrendor.archivum.org/content/index.php>
- Arcanum adatbázis: <https://adt.arcanum.com/hu/discover/>
- ÁBTL parancsok adatbázis: <https://abparancsok.hu>
- ÁBTL személyi nyilvántartás: <https://www.abtl.hu/ords/archontologia/f?p=108:4:::4::>
- ÁBTL archontológia: https://www.abtl.hu/ords/archontologia/f?p=108:8:15236933307689::NO:8:P8_SEARCH_INDEX:p

Felhasznált képek:

- 01. kép saját gyűjteményi fotó
- 02.-03. kép www.hpica.hu
- 04.-06. kép 10-21/8/1961. BM. öltözködési szabályzat

- 07.-09. kép 10-21/12/1973. BM. öltözködési szabályzat
- 10.-13. kép saját gyűjteményi fotó
14. kép (Belügyi Közlöny XI. évfolyam 13. száma, 1906. március 25.)
15. kép (Belügyi Közlöny, XLV. évfolyam 12. szám, 1940.03.10.)
16. kép (Magyar Közlöny 119. szám 1945.09.05.)
17. kép (Rendőrségi Közlöny 1. évfolyam 10. szám 1945.11.15.)
18. kép (Rendőrségi Közlöny 2. évfolyam 16. szám 1946.08.01.)
19. kép (Magyar Közlöny 144-147. szám, 1950.08.27.)
20. kép (Magyar Közlöny 14. szám, 1957.02.02.)
21. kép A Fegyveres Erők Napja alkalmából rendezett ünnepség 1986. szeptember 29.-én a Parlament kupolatermében. Előléptetések, kinevezések, kitüntetések átadása. (Magyar Rendőr 40. szám, 1986.10.04.)
22. kép Áder János Köztársasági Elnök rendőr altábornaggyá lépteti elő dr. Balogh János rendőr vezérőrnagyot az Országos Rendőr-főkapitányság vezetőjét 2019.10.23.-án a Sándor-palotában (<https://www.sandorpalota.hu/hu>)
23. kép Az integrációs dokumentumok aláírása 2007. decemberében az ORFK-n. A képen balról jobbra: dr. Bencze József rendőr altábornagy, Béndek József határőr altábornagy, Samu István határőr vezérőrnagy (a képen már rendőr társasági egyenruhában), dr. Tóth László határőr dandártábornok, dr. Dobozi József rendőr dandártábornok. ([www. police.hu](http://www.police.hu))
24. kép dr. Kincses Ildikó rendőr dandártábornok (www.police.hu)
25. kép Dr. Somssich Gabriella rendőr dandártábornok (www.police.hu)
26. kép dr. Tomin Szilvia rendőr vezérőrnagy (<https://www.nvsz.hu/>)
27. kép Rendőr vezérezredesi vállszalag (2011 mintájú), saját gyűjteményi fotó
28. kép dr. Münnich Ferenc rendőr altábornagy 1948-ban (Magyar Rendőr 46. szám, 1986.11.15.)
29. kép dr. Kamara János rendőr altábornagy (Magyar Rendőr 39. szám, 1979.09.29.)
30. kép dr. Pintér Sándor rendőr altábornagy (Rendőrségi Évkönyv 1995)
31. kép Dávid Károly rendőr vezérőrnagy 2022 (www.baon.hu)
32. kép dr. Tóth László büntetés-végrehajtási vezérőrnagy <https://vtk.uni-ke.hu/document/vtk-uni-nke-hu/T%C3%B3th%20L%C3%A1szl%C3%B3%2020200803.pdf>